Crna Gora
Državna revizorska institucija

DRI broj: 02-035/25-1491/23
Podgorica, 21.10.2025. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

Godišnjeg finansijskog izvještaja

AGENCIJE ZA NACIONALNU BEZBJEDNOST

za 2024. godinu

- **konačni izvještaj -**

Podgorica, oktobar 2025. godine

S A D R Ž A J

I		MIŠLJENJE I PREPORUKE	3
II		OPŠTI DIO	13
	1	PRAVNI OSNOV ZA VRŠENJE REVIZIJE	13
	2	OPŠTI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE	13
	3	VRSTA, PREDMET, CILJ I OBUHVAT REVIZIJE	16
	4	KRITERIJUMI REVIZIJE	17
	5	VRIJEME VRŠENJA REVIZIJE	19
III		UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE	20
	6	PLANIRANJE I IZVRŠENJE BUDŽETA	20
	7	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ	25
	8	IZDACI	28
	9	BLAGAJNIČKO POSLOVANJE	44
	10	IMOVINA	47
	11	JAVNE NABAVKE	50
	12	POVJERLJIVE NABAVKE	52
	13	SISTEM UNUTRAŠNJE KONTROLE	54
	14	TAJNOST PODATAKA	58
	15	SLOBODAN PRISTUP INFORMACIJAMA	58
	16	NADZOR I KONTROLA RADA AGENCIJE	59

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i izjašnjenja subjekta revizije, a u skladu sa čl. 44 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji (DRI) i čl. 45 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu dr Branislav Radulović (Rukovodilac Kolegijuma) i dr Milan Dabović (član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 21.10.2025. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
Godišnjeg finansijskog izvještaja
Agencija za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu

Odgovornost subjekta revizije

Glavni službenik za finansije odgovoran je za izvršenje budžeta. Rukovodstvo subjekta revizije odgovorno je za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije (DRI) je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li je finansijski izvještaj Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljen i prezentovan u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskom izvještaju, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Revizija je sprovedena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Državna revizorska institucija je poštovala etičke zahtjeve, planirala i izvršila reviziju na način kojim je obezbijeđeno razumno uvjerenje da li su finansijski izvještaji Agencije za nacionalnu bezbjednost sačinjeni i prezentovani, u svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja i da li je poslovanje subjekta revizije bilo u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Revizija je obezbjedila vršenje postupaka kako bi se dobilo dovoljno adekvatnih dokaza na kojima se zasniva izraženo mišljenje. Sprovedeni postupci zavisili su od profesionalne procjene državnog revizora, uključujući procjenjivanje rizika od značajne neusklađenosti.

MIŠLJENJE

Finansijskom revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu, nadležni Kolegijum DRI stekao je razumno uvjerenje da je isti, u svim materijalnim aspektima, sastavljen u skladu s važećim okvirom finansijskog izvještavanja.

Za finansijsku reviziju je određena ukupna materijalnost za finansijske izvještaje kao cjelinu u iznosu od 164.988,59€ (1,15 % od ukupnih izdataka koji su iznosili 14.346.834,31€).

Revizijom pravilnosti poslovanja Agencije za nacionalnu bezbjednost **utvrđene su neusklađenosti** koje imaju materijalan, ali ne i prožimajući efekat. Neusklađenosti su utvrđene u odnosu na Zakon o radu, Zakon o javnim nabavkama, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i Uputstvo o radu državnog trezora.

Na osnovu navedenog, nadležni Kolegijum DRI izražava:

- **pozitivno mišljenje** na finansijski izvještaj Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu i
- **uslovno mišljenje** na usklađenost poslovanja sa propisima.

NALAZI I PREPORUKE

Revizija pravilnosti

Zaposleni

- **Nalaz 1**

Revizijom je utvrđeno da se u Agenciji ne vodi u svim organizacionim jedinicama evidencija prisustva zaposlenih na radu, što nije u skladu sa članom 19 stav 1 tačka 7 Zakona o radu, kojim je propisano da je poslodavac dužan da vodi evidenciju o zaposlenima koji su kod njega u radnom odnosu, koja sadrži, između ostalog, i podatke o prisutnosti na radu zaposlenih, i čl. 14 internog pravila - Pravilnika o rasporedu radnog vremena i uslovima rada u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, kojim je propisano da se evidencija vremena dolaska i odlaska službenika u toku i van radnog vremena vrši elektronskim putem ili upisom u knjigu evidencija. Takođe, rukovodioci organizacionih jedinica su dužni voditi posebne evidencije o primjeni odredbi koje se odnose na klizno radno vrijeme, preraspodjelu radnog vremena, rad u smjenama, rad duži od punog radnog vremena i noćni rad.

Preporuka P1

Agencija treba da, u skladu sa članom 19 Zakona o radu i odredbama Pravilnika o rasporedu radnog vremena i uslovima rada u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, u svim organizacionim jedinicama vodi dnevnu evidenciju prisustva na radu.

U Izjašnjenju na preliminarni izvještaj o reviziji **Agencija navodi:** *„Shodno preporuci DRI, u Agenciji za nacionalnu bezbjednost je donešena odluka o vođenju dnevne evidencije prisustva na radu u svim organizacionim jedinicama, počev od 01.11.2025. godine.“*

- **Nalaz 2**

Uvidom u dokumentaciju iz personalnih dosijea, uslove propisane Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji, i rasporedna rješenja novozaposlenih službenika Agencije (na određeno vrijeme od godinu dana), utvrđeno je da u momentu zasnivanja radnog odnosa u Agenciji, dva zaposlena nijesu ispunjavali uslove propisane Pravilnikom o sistematizaciji, važećoj u 2024. godini., u pogledu radnog iskustva i položenog ispita za rad u državnim organima. Novozaposleni službenici su u međuvremenu ispunili propisane uslove, i raspoređeni su na radna mjesta u skladu sa novim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji, u 2025. godini.

Prema informacijama dobijenim tokom revizije, ograničena raspoloživost adekvatnim kadrom razlog je ovako utvrđenom činjeničnom stanju, kao i da su u pitanju rasporedna rješenja na određeno vrijeme od godinu dana. Revizijom je utvrđeno da dva zaposlena nijesu u momentu raspoređivanja ispunjavala uslove propisane Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji, jedan u pogledu radnog iskustva, drugi u pogledu potrebne stručne spreme. Rasporednim rješenjima shodno Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji Agencije, donešenim u 2025. g., zaposleni ispunjavaju uslove propisane Pravilnikom o organizaciji i sistemtizaciji Agencije za nacionalnu bezbjednost.

Preporuka P2

Preporučuje se Agenciji da prilikom prijema kandidata u radni odnos, na određeno ili neodređeno vrijeme, kao i prilikom raspoređivanja zaposlenih, bez obzira da li se radi o privremenom, prelaznom rješenju, dosljedno primjenjuje Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji Agencije, i propise iz oblasti rada i zapošljavanja.

- **Nalaz 3**

Uvidom u rasporedno rješenje jednog zaposlenog utvrđeno je da je isti više puta, u ukupnom trajanju od 2,5 godine, privremeno raspoređivan, u niže zvanje, bez saglasnosti zaposlenog, što nije u skladu sa članom 166 (stav 1) Zakona o unutrašnjim poslovima[1] kojim je propisano da se policijski službenik može, zbog potreba rada privremeno rasporediti na radno mjesto čiji se poslovi vrše u istom zvanju kao poslovi radnog mjesta sa kojeg se policijski službenik raspoređuje. Izuzetno od stava 1, policijski službenik se može zbog organizacije poslova ili racionalizacije troškova, privremeno rasporediti i na radno mjesto čiji se poslovi vrše u neposredno nižem zvanju od zvanja koje policijski službenik ima. Privremeno raspoređivanje i stava 1 i 2 (člana 166) traje najduže jednu godinu, nakon čega policijski službenik ima pravo da se vrati na radno mjesto na kojem je radio prije raspoređivanja i ne može se ponovo privremeno rasporediti u roku od dvije godine, osim ako se on saglasi da se ponovo privremeno rasporedi prije isteka roka od dvije godine.

Preporuka P3

Agenciji se preporučuje da privremeno raspoređivanje zaposlenih vrši u skladu sa članom 166 Zakona o unutrašnjim poslovima[2].

[1] "Sl. list CG", br. 070/21, 123/21, 003/23 i 084/24.

[2] U skladu sa čl. 38 Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost "na položaj, prava, dužnosti i odgovornosti iz radnog odnosa službenika Agencije shodno se primjenjuje zakon kojim se uređuju radni odnosi policijskih službenika i opšti propisi o državnim službenicima, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno".

U Izjašnjenju na preliminarni izvještaj o reviziji **Agencija navodi:** *„Usvajanjem novog Zakona o ANB-u, između ostalog, biće regulisano i pitanje raspoređivanja, te u tom kontekstu neće dolaziti do shodne primjene Zakona o unutrašnjim poslovima."*

- **Nalaz 4**

Službenik koji je privremeno raspoređen, u skladu sa čl. 166 Zakona o unutrašnjim poslovima, zadržao je zaradu koja mu je pripadala shodno zvanju na radnom mjestu sa kojeg je raspoređen, utvrđenu rješenjem[3] što je u skladu sa članom 167 Zakona o unutrašnjim poslovima, kojim je propisano da policijski službenik koji je privremeno raspoređen u skladu sa članom 166, zadržava zaradu koja mu je pripadala shodno zvanju na radnom mjestu sa kojeg je raspoređen, ako je to za njega povoljnije.
Kako je u međuvremenu dva puta mijenjan Pravilnik o zaradama i dodacima na zaradu službenika Agencije[4], koeficijent na osnovu kojeg se obračunava zarada zaposlenog po rješenju iz 2022. god., ne postoji u važećem Pravilniku.

Preporuka P4

Agenciji se preporučuje da izvrši korekciju koeficijenata privremeno raspoređenih službenika, koji su zadržali pravo na zaradu po rješenju, shodno zvanju na radnom mjestu sa kojeg je raspoređen, a u skladu sa izmjenama Pravilnika o zaradama i dodacima na zaradu službenika Agencije.

U Izjašnjenju na preliminarni izvještaj o reviziji **Agencija navodi:** *„U skladu sa novim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, službenicima koji su raspoređeni u neposredno niža zvanja zadržane su zarade sa njihovih prethodnih pozicija, jer su povoljnije za službenika, što je u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima."*

- **Nalaz 5**

Čl. 64 Zakona o radu propisano je da radno vrijeme zaposlenog može da traje i duže od ugovorenog radnog vremena (u daljem tekstu: prekovremeni rad), u slučaju iznenadnog povećanja obima posla, kao i u slučaju više sile, i u drugim izuzetnim slučajevima. Prekovremeni rad uvodi se pisanom odlukom poslodavaca prije početka tog rada. Poslodavac je dužan da obavijesti inspektora rada o uvođenju prekovremenog rada u roku od tri dana od dana donošenja odluke o uvođenju prekovremenog rada. Prekovremeni rad može da traje samo onoliko vremena koliko je neophodno da se otklone uzroci zbog kojih je uveden.

[3] Broj 15-233/22-6154 od 22.6.2022. godine
[4] U 2023. i 2024. godini

Članom 11 internog pravila - Pravilnika o rasporedu radnog vremena i uslovima rada u Agenciji za nacionalnu bezbjednost precizirano je da, kad potrebe službe zahtijevaju, a nije moguće primijeniti institut kliznog radnog vremena, preraspodjele radnog vremena ili rad u smjenama, radno vrijeme službenika može da traje i duže od punog radnog vremena (prekovremeni rad), kao i da se prava i obaveze službenika u vezi sa prekovremenim radom ostvaruju u skladu sa zakonom i drugim opšim aktima.
Uvidom u platne liste i rješenja, utvrđeno je da se institut prekovremenog rada (noćni, praznični, rad u dane vikenda, pripravnost) svakomjesečno koristi u značajnoj mjeri, odnosno da je za velikim brojem službenika Agencije postojala potreba za prekovremenim radom.
Agencija u Odluci o uvođenju prekovremenog rada iz februara 2021. godine, navodi da se po potrebi službe, zbog povećanog obima poslova, radi obezbjeđivanja neometanog i redovnog odvijanja i funkcionisanja procesa rada, uvodi rad duži od radnog vremena – prekovremeni rad. U Odluci se konstatuje da je o uvođenju prekovremenog rada upoznat inspektor rada sa kojim je usaglašeno da zbog prirode poslova i spiskova službenika čiji su podaci označeni stepenom tajnosti, Agencija bude izuzeta od dostavljanja podataka Upravi za inspekcijske poslove (Inspekciji rada).
Usaglašavanje sa inspektorom rada o izuzimanju Agencije od obaveze dostavljanja podataka Upravi za inspekcijske poslove (Inspekciji rada) je izvršeno usmenim putem.

Preporuka P5

Preporučuje se Agenciji da pribavi pisanu saglasnost nadležnog organa o izuzimanju Agencije od obaveze dostavljanja podataka koji se odnose na uvođenje rada dužeg od punog radnog vremena.

U Izjašnjenju na preliminarni izvještaj o reviziji **Agencija navodi:** *„Agencija će se obratiti Upravi za inspekcijske poslove i tražiti da pored već dobijene usmene saglasnosti od strane inspektora rada dobije i pisanu saglasnot. Takođe, pristupiće se izradi nove Odluke koja će detaljnije regulisati pitanje prekovremenog rada.“*

- **Nalaz 6**

Agencija je u 2024. godini je po osnovu ugovora o dopunskom radu isplatila 9.350,00€. Sve isplate pratili su izvještaji o obavljenom poslu. Uvidom u ugovore obuhvaćene uzorkom utvrđeno je da isti ne sadrže podatake o radnom vremenu, mjestu rada i načinu obavljanja poslova.

Preoruka P6

Agenciji se preporučuje da, prilikom zaključivanja ugovora o dopunskom radu, u istim navodi obavezne elemente, u skladu sa članom 202 Zakona o radu.

U Izjašnjenju na preliminarni izvještaj o reviziji **Agencija navodi:** *„Navedena preporuka je već implementirana u prvoj polovini 2025. godine, te se ugovori o radu zaključuju u skladu sa članom 202 Zakona o radu.“*

Izvršenje budžeta

- **Nalaz 7**

Na testiranom uzorku od deset transakcija u ukupnom iznosu od 3.544,49€ izvršenih putem poslovne platne kartice utvrđeno je da izdaci koji su plaćeni **nijesu pravdani fiskalnim računima**, već slipovima sa POS terminala, što nije u skladu sa tačkom 142 Uputstva o radu državnog trezora, koja propisuje da korisnici poslovne platne kartice sredstva potrošena sa platne kartice pravdaju isključivo fiskalnim računima koje dostavljaju službi za računovodstvene poslove potrošačke organizacije, odnosno fakturama, u slučaju plaćanja preko interneta.

Preporuka P7

Korisnici poslovne platne kartice dužni su da sredstva potrošena sa platne kartice pravdaju isključivo fiskalnim računima, odnosno da iste dostavljaju službi za računovodstvene poslove.

U Izjašnjenju na minarni izvještaj o reviziji **Agencija navodi:** *„Saglasni smo da se shodno Uputstvu o radu Državnog trezora (tačka 142) sredstva potrošena sa platne kartice pravdaju isključivo fiskalnim računima, odnosno fakturama (u slučaju plaćanja preko inerneta), koje se dostavljaju službi za računovodstvene poslove potrošačke organizacije. O navedenom je nadležno odjeljenje prilikom potpisivanja pristupnice za otvaranje poslovne kartice pismeno obavijestilo svakog dosadašnjeg korisnika platne kartice, što je u najvećem dijelu ispoštovano. U odnosu na datu preporuku inoviraće se dopis ka sadašnjem korisniku poslovne platne kartice (koji nije bio njen korisnik u periodu za koji je vršena revizija) u cilju pune implementacije Uputstva.“*

Imovina

- **Nalaz 8**

Na osnovu uvida u Zapisnik o popisu osnovnih sredstava u objektima Agencije za 2024. godinu, prateću popisnu dokumentaciju i knjigovodstvenu evidenciju, utvrđeno je sljedeće:

- Komisja za popis osnovnih sredstava nije u potpunosti koristila Obrazac PL (Popisna lista osnovnih sredstava, materijala i sitnog inventara koju koriste organi za ostvarivanje funkcije sa stanjem na dan), koji je propisan Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari

u državnoj svojini. Navedeni obrazac je korišćen prilikom evidentiranja osnovnih sredstava nabavljenih u toku 2024. godine, dok je za ostala osnovna sredstva korišćena forma popisne liste iz prethodnih godina. Korišćenje ranije uspostavljenog Obrasca PL omogućilo je lakši, pregledniji i efikasniji rad članovima Komisije za popis, s obzirom na obimnost i kompleksnost dokumentacije.

- Popisna komisija je prilikom vršenja popisa, veliki dio vremena potrošila na popis i usklađivanje migrirane opreme tj. opreme koja je promijenila svoju lokaciju, zbog nepostojanja ažurirane evidencije tokom godine.
- Postoji značajna razlika između podataka u knjigovodstvenoj evidenciji i stvarnog stanja na terenu (inventarski brojevi u knjigovodstvenoj evidenciji nijesu u potpunosti usaglašeni sa inventarskim brojevima na terenu, usljed migracije opreme), jer se podaci prethodnih godina nijesu uspjeli kompletno uporediti ni ažurirati.

- Od 17-tog maja 2024. godine upražnjeno je radno mjesto službenika koji vrši poslove evidencije osnovnih sredstava Agencije, usaglašavanje kjigovodstvenog stanja sa stanjem po popisu, vrši sve vrste knjiženja vezano za osnovna sredstva i dr.

Preporuka P8

Preporučuje se subjektu revizije da izvrši popunjavanje upražnjenog radnog mjesta – službenik za osnovna sredstva u Odjeljenju za ekonomsko-finansijske poslove, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Agenciji za nacionalnu bezbjednost.

Preporuka P9

Preporučuje se subjektu revizije da formira komisiju, koja će izvršiti potpuno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem osnovnih sredstava Agencije i utvrđene podatke da dostavi Odjeljenju za ekonomsko-finansijske poslove.

Preporuka P10

Preporučuje se subjektu revizije da izvrši ažuriranje postojećeg Pravilnika o načinu vođenja evidencija o imovini u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, na način što će se definisati postupak praćenja migracije opreme tokom godine i obezbijediti obavezna upotreba propisanog PL obrasca za sve kategorije osnovnih sredstava prilikom vršenja popisa.

- **Nalaz 9**

  Revizijom je utvrđeno da radno mjesto službenika za održavanje voznog parka, koje je predviđeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, nije popunjeno već četiri godine. Da bi se obezbijedio kontinuitet rada, poslove koji se odnose na održavanje službenih vozila, vođenje evidencija, kontrolu dostavljene dokumentacije za službena vozila, obavljaju pojedini zaposleni iz nadležnog sektora tj. Sektora za pravne, ekonomske i opšte poslove. Članom 15 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, propisano je da se unutrašnje kontrole naročito primjenjuju na razdvajanje odgovornosti kojom se sprječava da jedno lice istovremeno bude odgovorno za odobravanje, izvršenje, evidentiranje ili kontrolu.

  Preporuka P11

  Preporučuje se subjektu revizije da izvrši popunjavanje upražnjenog radnog mjesta – službenik za održavanje voznog parka, u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Agenciji za nacionalnu bezbjednost.

Javne nabavke

- **Nalaz 10**

  U Izvještaju o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke nijesu iskazani svi sprovedeni postupci i direktne nabavke, što nije u skladu sa članom 182 Zakona o javnim nabavkama.

  Preporuka P12

  Agencija treba da u Izvještaju o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke iskažu sve jednostavne nabavke koje se odnose na godinu za koju se izvještaj podnosi, u skladu sa članom 182 Zakona o javnim nabavkama, ili, ukoliko se radi o nabavkama povjerljive prirode, iste uvrsti u izvještaj o povjerljivim nabavkama.

Nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da karakter nalaza u predmetnoj revizije nalaže da:

- subjekt revizije, do 21.11.2025. godine, izradi i dostavi Državnoj revizorskoj instituciji plan aktivnosti za realizaciju preporuka koji sadrži mjere, nosioce, aktivnosti i rokove.

- subjekt revizije, u skladu sa čl. 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, do 21.04.2026. godine, izvijesti DRI o preduzetim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.

- se sa sadržajem Konačnog izvještaja DRI **upozna Odbor za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore**, u skladu sa čl. 7 stav 1 tačka 11 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane („Sl. list CG“, br. 80/10).

Podgorica, 21.10.2025. godine

Rukovodilac Kolegijuma DRI
dr Branislav Radulović

.....
Senator DRI

II OPŠTI DIO

1. PRAVNI OSNOV ZA VRŠENJE REVIZIJE

Pravni osnov za vršenje revizije Agencije za nacionalnu bezbjednost (Agencija ili subjekt revizije) sadržan je u:

- Ustavu Crne Gore, član 144 („Sl. list CG“ br. 01/07 i 38/13);
- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 4 („Sl. list RCG“ br. 28/04, 27/06, 78/06 i „Sl. list CG“ br. 17/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17);
- Godišnjem planu revizija DRI za 2025. godinu, INTERNO br: 06 – 038/24-282 usvojen, od strane Senata, 26. decembra. 2024. godine i
- Odluci o vršenju revizije Kolegijuma Državne revizorske institucije u sastavu: dr Branislav Radulović (rukovodilac Kolegijuma) i dr Milan Dabović (član Kolegijuma) br. 02-035/25-1491/2 od 27.05.2025. godine.

Revizija je izvršena u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“ br. 3/15 i 94/24);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG“, br. 07/15) i
- Međunarodnim standardima za vrhovne revizorske institucije (ISSAI).

2. OPŠTI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE

Agencija za nacionalnu bezbjednost je potrošačka jedinica budžeta Crne Gore, sa sjedištem u Podgorici, Bulevar Revolucije broj 1.

U periodu od 08.10.2022.g. do 12.12.2024.g. direktor Agencije je bio g. Boris Milić. Od 12.12.2024. g. direktor Agencije u v.d. mandatu je g. Ivica Janović, do 03.06.2025. godine, kada je izabran za direktora Agencije u punom mandatu.

U skladu sa Zakonom o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, poslove nacionalne bezbjednosti koji se odnose na zaštitu Ustavom utvrđenog pravnog poretka, nezavisnosti, suvereniteta, teritorijalnog integriteta i bezbjednosti Crne Gore, Ustavom utvrđena ljudska prava i slobode, kao i druge poslove od interesa za nacionalnu bezbjednost, vrši Agencija za nacionalnu bezbjednost Crne Gore.

Agencija za nacionalnu bezbjednost je bezbjednosno-obavještajna služba i sastavni je dio sistema bezbjednosti Crne Gore. Kontrola rada Agencije ostvaruje se putem parlamentarne i unutrašnje kontrole. Ona je u svom radu politički i ideološki neutralna

Finansijska sredstva za rad Agencije za nacionalnu bezbjednost obezbjeđuju se budžetom Crne Gore, a dodatna sredstva za posebne namjene, kada je to u interesu nacionalne bezbjednosti, obezbjeđuje Vlada, na predlog Agencije.

Za nabavku, održavanje i servisiranje specijalne opreme, službenog oružja i prostorija koje se koriste u radu Agencije ne primjenjuju se propisi o javnim nabavkama. Način i postupak sprovođenja ovih nabavki bliže se uređuju aktom direktora Agencije.

2.1. Djelatnost Agencije za nacionalnu bezbjednost

Agencija za nacionalnu bezbjednost prikuplja, evidentira, analizira, procjenjuje, koristi, razmjenjuje, čuva i štiti podatke od značaja za:

- sprječavanje djelatnosti usmjerenih protiv nezavisnosti, suvereniteta, teritorijalnog integriteta, odbrane, bezbjednosti i Ustavom utvrđenog pravnog poretka Crne Gore;
- sprječavanje terorizma i drugih oblika organizovanog nasilja;
- sprječavanje organizovanog kriminala;
- sprječavanje krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom;
- sprječavanje obavještajne djelatnosti nosilaca obavještajnih aktivnosti drugih država;
- sprječavanje prijetnji po ekonomske interese Crne Gore;
- sprječavanje prijetnji po međunarodnu bezbjednost;
- sprječavanje drugih mogućih prijetnji po nacionalnu bezbjednost.

Agencija vrši kontraobavještajnu zaštitu Skupštine Crne Gore, Vlade Crne Gore, Predsjednika Crne Gore, drugih državnih organa, ministarstava i organa uprave, koja obuhvata aktivnosti od značaja za bezbjednost određenih lica i radnih mjesta u ovim organima, kao i objekata, opreme i prostora koje oni koriste.

Agencija vrši bezbjednosne provjere, kao i druge poslove od interesa za nacionalnu bezbjednost, a saradnja Agencije sa organima, organizacijama i službama drugih država i međunarodnih organizacija ostvaruje se razmjenom podataka i zajedničkim vršenjem poslova iz nadležnosti Agencije, u skladu sa zakonom.

2.2. Organizacija i sistematizacija radnih mjesta

Vrste unutrašnjih organizacionih jedinica Agencije i zvanja službenika, kao i uslove za sticanje zvanja na predlog direktora Agencije, utvrđuje Vlada.[5] Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije donosi direktor Agencije, uz saglasnost Vlade.

Poslovi iz nadležnosti Agencije vrše se u okviru unutrašnjih organizacionih jedinica u sjedištu Agencije i područnim jedinicama. Unutrašnje organizacione jedinice utvrđuju se prema prirodi, vrsti, međusobnoj povezanosti i drugim specifičnostima poslova Agencije. Vršenje pojedinih poslova može se organizovati i van unutrašnjih organizacionih jedinica, preko samostalnih izvršilaca, kad to nalaže vrsta poslova i organizaciono ustrojstvo.

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Agencije za nacionalnu bezbjednost[6], važećem u revidiranoj godini, uređena je unutrašnja organizacija i sistematizacija Agencije za nacionalnu bezbjednost i utvrđen broj i vrsta unutrašnjih organizacionih jedinica u centrali (sjedištu) Agencije, broj i vrsta područnih jedinica, sadržaj poslova koji se vrše izvan unutrašnjih organizacionih jedinica, ukupan broj službeničkih mjesta, broj i sistematizacija službeničkih mjesta u okviru unutrašnjih organizacionih jedinica i područnih jedinica, broj i sistematizaciju službeničkih mjesta izvan unutrašnjih organizacionih jedinica, uslovi/kompetencije za obavljanje poslova i zadataka i sticanje zvanja i opis poslova i zadataka utvrđenih službeničkih mjesta. Službenička mjesta utvrđena Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Agencije za nacionalnu bezbjednost, popunjavaju se sa i bez javnog oglašavanja.

Agencija je u 2025. godini donijela novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji ANB[7].

Radom Agencije rukovodi **direktor** Agencije. Direktora Agencije imenuje i razrješava Vlada, na predlog predsjednika Vlade. Prijedlog za imenovanje direktora Agencije Vlada dostavlja Skupštini Crne Gore, radi davanja mišljenja. Skupština, nakon rasprave u nadležnom radnom tijelu, daje mišljenje. Direktor Agencije imenuje se na period od pet godina i može biti ponovo imenovan. Direktor Agencije je za svoj rad i rad Agencije odgovoran Vladi. Direktor Agencije ne može biti član političke stranke, niti politički djelovati. U slučaju prestanka funkcije direktoru Agencije prije isteka vremena na koje je imenovan, Vlada može imenovati vršioca dužnosti direktora Agencije najduže na period od šest mjeseci.

[5] Uredba o vrstama unutrašnjih organizacionih jedinica i zvanjima službenika agencije za nacionalnu bezbjednost ("Sl. list CG", br. 047/12, 031/13 od 5.7.2013.)
[6] br. „T“ 01-233/23-459-8 od 27.1.2023.g. uz Saglasnost Vlade CG br.07-011/23-3 od 26.1.2023.
[7] broj 01-233/25-2055-15 od 24.3.2025.

2.3. Sistem računovodstva

Računovodstvo javnog sektora u u Crnoj Gori vodi se na modifikovanoj gotovinskoj osnovi, sa programskim opredjeljenjem da se uvede obračunski sistem vođenja budžetskog računovodstva. Modifikovana gotovinska osnova podrazumijeva da se primici i izdaci evidentiraju na gotovinskoj osnovi tj. u momentu isplate ili naplate gotovine, a obaveze i imovina evidentiraju se na obračunskoj osnovi tj. za period na koji se odnose.

Cilj vođenja budžetskog računovodstva je da pruži blagovremenu informaciju o stanju imovine, obavezama, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja kod budžetskih korisnika. Budžetsko računovodstvo vodi se na nivou funkcionalne, organizacione, ekonomske i programske klasifikacije u skladu sa GFS klasifikacijom (klasifikacija MMF za potrebe finansijskog izvještavanja javnog sektora). Računovodstveni sistem javnog sektora obuhvata prikupljanje, obradu, dostavu i korišćenje računovodstvenih informacija za donošenje odluka u vezi sa upravljanjem javnim sredstvima. Budžetski korisnici koriste SAP sistem (sistem evidencije u Glavnoj knjizi trezora).

Računovodstveni sistem zasnovan je na evidencijama u Glavnoj knjizi Trezora, koja se vodi u Ministarstvu finansija Crne Gore i knjigovodstvima potrošačkih jedinica. Potrošačke jedinice na kraju godine sastavljaju godišnji finansijski izvještaj i dostavljaju Ministarstvu finansija – Direktoratu za Državni trezor do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

3. VRSTA, PREDMET, CILJ I OBUHVAT REVIZIJE

Državna revizorska institucija (DRI) izvršila je **finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti**.

Predmet revizije bili su godišnji finansijski izvještaj za 2024. godinu i pravilnost poslovanja Agencije za nacionalnu bezbjednost.

Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, subjekt revizije je, kao potrošačka jedinica u obavezi da Ministarstvu finansija dostavi godišnje finansijske izvještaje na obrascima 3 i 5 i to:

- **Izvještaj o novčanim tokovima III,**
- **Izvještaj o neizmirenim obavezama i**
- **Izvještaj o realizaciji programskog budžeta.**

Za neutrošena sredstava na računima za plaćanje prema inostranstvu, koja su evidentirana u Glavnoj knjizi trezora kao izdatak, subjekat revizije je u obavezi uz Godišnje finansijske izvještaje dostaviti i **Izjavu o načinu utroška tih sredstava nakon isteka fiskalne godine na Obrascu 8.**

Potrošačke jedinice za utrošena sredstva iz tekuće budžetske rezerve dostavljaju uz godišnje finansijske izvještaje i **Izvještaj o načinu utroška sredstava tekuće budžetske rezerve na Obrazcu 9.**

Područja finansijske revizije su određena u skladu sa strukturom **izdataka tekućeg budžeta** koji su Zakonom o budžetu za 2024. godinu, odobreni ovoj potrošačkoj jedinici.

Cilj revizije je bio izražavanje mišljenja o tome:

- da li finansijski izvještaji objektivno i istinito informišu o finansijskoj strukturi i finansijskom položaju;
- da li su transakcije o kojima se izvještava u saglasnosti sa zakonima i drugim propisima (kriterijumima revizije) i
- da li je sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa zakonom i drugim aktima.

Revizijom su obuhvaćeni izdaci Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu.

4. KRITERIJUMI REVIZIJE

Kriterijumi na osnovu kojih se prosuđuje objektivnost i istinitost finansijskih izveštaja su:

- Pravilnik o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samomuprave;
- Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština;
- Odluka o načinu pripreme i sadržaju programskog budžeta potrošačkih jedinica;
- Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor prema gotovinskoj osnovi računovodstva i
- odgovarajuca računovodstvena načela.

Kriterijumi na osnovu kojih se vrši ocjena sistema finansijskog upravljanja i kontrole su Zakon i drugi akti kojima se uređuje sistem unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru Crne Gore i utvrđuju metodologiju i standarde i druga pitanja od značaja za uspostavljanje, razvoj i sprovođenje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru.

Revizija pravilnosti je nezavisna eksterna evaluacija mjere u kojoj je predmet revizije u skladu zakonima, propisima, politikama, procedurama, ili ovlašćenjima, koji su identifikovani kao kriterijumi revizije.

Kriterijumi za reviziju pravilnosti bili su:

Predmet revizije	**Kriterijumi**
Finansijsko poslovanje i korišćenje opredijeljenih sredstava	Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Zakon o budžetu za 2024. godinu, Odluka o metodologiji usklađivanja sredstava dodijeljenih potrošačkim jedinicama, Uputstvo o radu državnog trezora, Pravilnik o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave, Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore, budžeta vanbudžetskih fondova i budžete opština, Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.
Zaposleni	Zakon o državnim službenicima i namještenicima, Zakon o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, Uredba o vrstama unutrašnjih organizacionih jedinica i zvanjima službenika Agencije za nacionalnu bezbjednost Zakon o radu, Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije za nacionalnu bezbjednost, Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Uputstvo za obračun bruto zarada, Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru, Odluka o varijabilnom dijelu zarade, Odluka o dodatku na osnovnu zaradu za obavljanje poslova na određenim radnim mjestima, Odluka o visini otpremnine državnih službenika i namještenika i drugi propisi koji regulišu ovu oblast.
Imovina	Zakon o državnoj imovini, Uredba o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini, Uputstvo o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari, Uredba o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini, Pravilnik o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika, Uredba o uslovima i načinu korišćenja službenih zgrada i poslovnih prostorija u svojini Crne Gore, Uredba o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore, Uredba o uslovima i načinu korišćenja predmeta umjetničke i kulturne vrijednosti u svojini Crne Gore i drugi propisi koji regulišu ovu oblast.
Javne nabavke	Zakon o javnim nabavkama, Pravilnik o načinu sprovođenja jednostavnih nabavki, Pravilnik o načinu rada i korišćenja elektronskog sistema javnih nabavki, Pravilnik o metodologiji načina vrednovanja ponuda u postupku javnih nabavki, Pravilnik o metodologiji za procjenu vijednosti predmeta javnih nabavki , Pravilnik o metodologiji analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki, Pravilnik o obrascima za sprovođenje postupaka javnih nabavki, Pravilnik o obrascima izvještaja u postupcima javnih nabavki, Pravilnik o obrascima evidencija u postupcima javnih nabavki, Pravilnik o obrascu plana javnih nabavki, Pravilnik o bližim kriterijumima za obrazovanje komisije za sprovođenje postupaka javnih nabavki, Uredba o načinu planiranja i sprovođenja centralizovanih javnih nabavki, Pravilnik o evidenciji i metodologiji analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki, Pravilnik o sadržaju ponuda u postupku javnih nabavki, Spisak radova i poslova koji mogu biti predmet javne nabavke, Pravilnik o spisku društvenih i drugih posebnih usluga koje mogu biti predmet javne nabavke i drugi propisi koji regulišu ovu oblast.
Sistem unutrašnjih kontrola	Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, Uredba o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru, Zakon o slobodnom pristupu informacijama, Zakon o tajnosti podataka, Zakon o spšrečavanju korupcije, Pravilnik o metodologiji sagledavanja kvaliteta upravljanja i kontrola u javnom sektoru, Pravilnik o posebnom program profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora u javnom sektoru, Pravilnik o načinu uspostavljanja sistema za otkrivanje i postupanje po obavještenjima o sumnjama na prevare nu javnom sektoru, Pravilnik o posebnom programu profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora u javnom sektoru, Zakon o sprečavanju korupcije, Pravilnik o radu unutrašnje revizije u javnom sektoru, Pravilnik o metodologiji sagledavanja kvaliteta rada unutrašnje revizije u javnom sektoru, Pravilnik o sadržaju godisnjeg izvjestaja o aktivnostima na sprovodjenju i unapređenju upravljanja i

	kontrola i načinu izvještavanja, Pravilnik o načinu uspostavljanja i unaprijeđenja upravljanja i kontrola u javnom sektoru, Pravilnik o sadržaju godišnjeg izvjestaja o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana unutrašnje revizije, Uredba o zvanjima unutrašnjih revizora u javnom sektoru i raspoređivanju u grupu poslova i drugi propisi koji regulišu ovu oblast.

Kao kriterijumi za reviziju pravilnosti korišćeni su i interni pravilnici i procedure, ugovori i drugi akti.

5. VRIJEME VRŠENJA REVIZIJE

Revizija Agencije za nacionalnu bezbjednost je izvršena u periodu jul-septembar 2025. godine.

Reviziju je sproveo revizorski tim DRI u sastavu:

Blažo Savković – državni revizor, načelnik u sektoru;
Nevenka Rutović – državna revizorka, rukovoditeljka odjeljenja i
Milena Pavićević – državna revizorka.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

6. PLANIRANJE I IZVRŠENJE BUDŽETA

Zakonom o budžetu Crne Gore za 2024. godinu[8], kao i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu ("Sl. list Crne Gore", br. 86/24 od 10.09.2024. godine), Agenciji za nacionalnu bezbjednost su odobrena sredstva u iznosu od **16.184.585,70 €**[9].

Prema podacima iz Glavne knjige Trezora, **tekući budžet** Agencije za nacionalnu bezbjednost (nakon svih preusmjeravanja u 2024. godini) iznosio je **16.847.000,13 €,** a **izvršeno je plaćanje** u iznosu od **14.346.834,31 €** ili **85,16%** u odnosu na tekući budžet.

U narednoj tabeli prikazano je izvršenje budžeta Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu na nivou grupe računa po ekonomskoj klasifikaciji:

POZICIJA U FINANSIJSKOM IZVJEŠTAJU	EK. KLAS.	IZNOS	%
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	411	8.478.907,86	59,09%
Ostala lična primanja	412	66.931,00	0,47%
Rashodi za materijal	413	461.661,89	3,21%
Rashodi za usluge	414	499.119,66	3,47%
Tekuće održavanje	415	484.941,46	3,38%
Renta	417	34.295,42	0,24%
Ostali izdaci	419	1.011.634,01	7,07%
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	43	55.129,49	0,39%
Kapitalni izdaci	44	3.253.608,89	22,67%
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	463	604,63	0,01%
U K U P N O		**14.346.834,31**	**100,00%**

Izvršenje **izdataka Agencije za nacionalnu bezbjednost** na nivou sintetičkih računa:

NAZIV IZDATKA	EK. KLAS.	TEKUĆI BUDžET	IZVRŠENO	% IZVRŠENjA
Neto zarade	4111	5.816.131,43	5.539.421,66	95,24%
Porez na zarade	4112	641.579,37	608.097,08	94,78%
Doprinosi na teret zaposlenog	4113	1.195.791,82	1.014.025,90	84,79%

[8] "Sl. list CG", br. 124/23

[9] Zaključkom Vlade Crne Gore br. 08-402/24-3847/2 od 11.07.2024. godine, Ministarstvu vanjskih poslova (organizacioni kod 40601) odobreno je preusmjeravanje sredstava u iznosu od 114.030,96€ sa potrošačke jedinice Agencija za nacionalnu bezbjednost, za troškove službenika Agencije za nacionalnu bezbjednost koji je upućen na rad u Stalnoj misiji pri NATO.

Doprinosi na teret poslodavaca	4114	1.407.191,90	1.228.658,92	87,31%
Opštinski prirez	4115	94.243,02	88.704,30	94,12%
Naknada za stanovanje i odvojeni život	4122	10.500,00	6.720,94	64,00%
Naknada za prevoz	4123	4.500,00	4.380,01	97,33%
Jubilarne nagrade	4124	45.000,00	3.996,00	8,88%
Otpremnine	4125	46.000,00	2.700,00	5,86%
Ostale naknade	4127	51.600,00	49.134,05	95,22%
Administrativni materijal	4131	131.820,48	131.754,73	99,95%
Materijal za posebne namjene	4133	28.428,00	16.907,50	59,47%
Rashodi za energiju	4134	129.595,00	129.461,02	99,89%
Rashodi za gorivo	4135	159.941,79	158.835,48	99,30%
Ostali rashodi za materijal	4139	26.000,00	24.703,16	95,01%
Službena putovanja	4141	138.040,00	134.836,28	97,67%
Reprezentacija	4142	53.600,00	50.482,28	94,18%
Komunikacione usluge	4143	169.790,35	123.780,84	72,90%
Bankarske usluge i negativne kursne razlike	4144	30.572,00	27.943,67	91,40%
Advokatske, notarske i pravne usluge	4146	810,00	0,00	0,00%
Konsultanstke usluge, projekti i studije	4147	1.000,00	0,00	0,00%
Usluge stručnog usavršavanja	4148	30.000,00	25.609,39	85,36%
Ostale usluge	4149	136.500, 00	136.467,20	99,97%
Tekuće održavanje građevinskih objekata	4152	82.450,00	76.417,83	92,68%
Tekuće održavanje opreme	4153	854.700,00	408.523,63	47,79%
Zakup objekata	4171	35.293,00	34.295,42	97,17%
Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu	4191	37.200,00	13.664,45	36,73%
Izrada i održavanje softvera	4193	574.176,90	567.702,56	98,87%
Osiguranje	4194	85.664,34	79.212,26	92,46%
Komunalne naknade	4196	19.965,79	17.882,73	89,56%
Takse	4198	14.032,20	13.207,00	94,12%
Ostalo	4199	320.964,36	319.965,01	99,68%
Ostali transferi pojedincima	4318	55.300,00	55.129,49	99,69%
Izdaci za opremu	4415	4.129.730,05	3.062.988,47	74,16%
Investiciono održavanje	4416	288.279,70	190.620,42	66,12%
Otplata obaveza iz prethodnih godina	4630	607.63	604,63	99,50%
U K U P N O		**16.847.000,13**	**14.346.834,31**	**85,15%**

Programski budžet Agencije za nacionalnu bezbjednost

Priručnikom o programskom budžetu, koje je donijelo Ministartsvo finansija u 2023. godini, programsko budžetiranje definisano je kao koncept upravljanja javnim finansijama sa ciljem da poboljša efikasnost javne potrošnje i poveća transparentnost i odgovornost u pogledu trošenja javnog novca – uspostavljanjem veze budžetskih sredstava sa rezultatima koje Vlada želi da ostvari svojim javnim politikama i vršenjem javnih usluga.

Shodno Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, programski budžet je dio godišnjeg Zakona o budžetu, koji sadrži aktivnosti i projekte pojedinih potrošačkih jedinica koje se sprovode u cilju efikasnog upravljanja sredstvima po programima i potprogramima, a koji doprinose ostvarenju strateških ciljeva u skladu sa ekonomskom politikom Crne Gore.

Agencija za nacionalnu bezbjednost je sačinila Godišnji izvještaj o izvršenju programskog budžeta za 2024. godinu i dostavila ga Ministarstvu finansija Crne Gore (Direktorat za državni budžet), kroz pristup internet platformi Informacionog Sistema za planiranje budžeta– BMIS .

Agencija za nacionalnu bezbjednost, realizovala je svoj budžet za 2024. godinu kroz program - Nacionalna bezbjednost, potprogram - Djelovanje Agencije za nacionalnu bezbjednost i tri aktivnosti: Aktivnosti usmjerene na očuvanje nacionalne bezbjednosti, Upravljanje i administracija i Modernizacija opreme i adaptacija objekata:

Agencija za nacionalnu bezbjednost je realizovala budžet kroz program Nacionalna bezbjednost**,** potprogram Djelovanje ANB i tri aktivnosti:

Program Nacionalna bezbjednost/Potprogram Djelovanje ANB	**Tekući budžet**	**Izvršenje**	**% izvršenja tekućeg budžeta**
Aktivnosti usmjerene na očuvanje nacionalne bezbjednosti	13.122.262,16	10.963.691,52	83,55 %
Upravljanje i administracija ANB	1.925.402,72	1.636.050,86	84,97%
Modernizacija opreme i adaptacija objekata	1.799.335,25	1.747.091,33	97,09%
U K U P N O	**16.847.000,13**	**14.346.834,31**	**85,16%**

Uvidom u Godišnji izvještaj o realizaciji programskog budžeta Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu, utvrđeno je:

Agencija za nacionalnu bezbjednost, kao dio obavještajno bezbjedonosnog sektora, prilikom realizacije budžeta za 2024. godinu, rukovodila se principom

racionalnog korišćenja opredijeljenih sredstava koja su omogućila nesmetano funkcionisanje i realizaciju planiranih aktivnosti koje proističu iz Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost.

Raspoloživa sredstva su korišćena u cilju suprostavljanja bebjedonosnim rizicima i prijetnjama, bezbjednoj razmjeni i zastiti podataka, kako na unutrašnjem tako i na međunarodnom planu. U sklopu realizacije reformskih aktivnosti, Agencija za nacionalnu bezbjednost je u granicama odobrenih sredstava nastavila sa jačanjem kadrovskih kapaciteta kroz proces prijema novih kadrova sa visokim stručnim referencama i kontinuiranim specijalističkim usavršavanjem službnenika u zemlji i inostranstvu.

U granicama odobrenih sredstava, realizovane su međunarodne aktivnosti Agencije i planirane obaveze na pozicijama kapitalnih izdataka u cilju obnavljanja i modernizacije postojeće i nabavke nove tehničke opreme zbog kontinuirane potrebe održavanja visokog stpena tehničke opremljenosti, a sve u cilju poštovanja propisanih NATO standarda, zaštite tajnih podataka i ostvarivanja potrebnih uslova za dobijanje potrebnih sertifikata, u skladu sa potrebama vršenja poslova nacionalne bezbjednosti.

Dugoročni ciljevi Agencije za nacionalnu bezbjednost su povezani sa starteškim i razvojnim ciljevima Vlade.

Program „Nacionalna bezbjednost“, struktuiriran je kroz potprograme i aktivnosti, pri čemu su jasno definisani opis i cilj svakog od njih, kao i pregled ostvarenja budžeta po programskoj, ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji, sa obrazloženjem budžetskih stavki.

Indikatori učinka i njihov opis, nijesu prikazani tj. definisani u Izvještaju o realizaciji programskog budžeta Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu. Dato je obrazloženje da Agencija za nacionalnu bezbjednost nije u prilici da dostavi Ministarstvu finansija indikatore učinka u traženoj formi iz razloga što su svi podaci koji bi služili kao indikatori označeni stepenom tajnosti, u skladu sa Zakonom o tajnosti podataka i Zakonom o Agenciji za nacionalnu bezbjednost. Shodno Zakonu o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, indikatori su dostupni direktoru, Generalnom inspektoru, koji izvještaje dostavlja Vladi Crne Gore, kao i nadležnom random tijelu Skupštine kroz Godišnji izvještaj o radu Agencije. Takođe, indikatori su dostupni i Odjeljenju za unutrašnju reviziju i predstavljaju polaznu osnovu za ocjenu procesa koji je predmet revizije. Državni revizor nije mogao da ostvari uvid u indikatore učinka.

Indikatori učinka nijesu prikazani tj. definisani u Izvještaju o realizaciji programskog budžeta (zbog tajnosti podataka), što znatno otežava praćenje i evaluaciju ostvarenih rezultata u odnosu na postavljene ciljeve.

Računi kod poslovnih banaka

1.1. Računi kod poslovnih banaka

Agencija za nacionalnu bezbjednost, od 2006. godine ima otvoren devizni račun (za plaćanje prema inostranstvu) kod Crnogorke komercijalne banke u Podgorici.

Agencija je, u skladu sa tač. 86 i 86a Uputstva o radu državnog trezora , dostavila Ministarstvu finansija Potvrdu stanja na računima na Obrascu 6 za 2024.g. potpisanu od strane direktora i službenika za finansije. Uvidom u Obrazac 6 utvrđeno je da je stanje depozita na dan 1.1.2024.g. iznosilo 2.507.484,50 €, odliv 4.091.184,59 €, priliv 1.583.700,09 €. Stanje na računu na 31.12.2024.g. je iznosilo 0,00 €.

Naziv banke	Stanje na dan 01.01.2024.	Dugovni promet (odliv)	Potražni promet (priliv)	Stanje na dan 31.12.2024.
Crnogorka komercijalna banka (devizni račun)	2.507.484,50	4.091.184,59	1.583.700,09	0,00

Agencija je, u skladu sa tačkom 99 Uputstva o radu državnog trezora, i Stručnim uputstvom Ministarstva finansija koje se odnosi na zatvaranje računa iz glavne knjige trezora i izradu završnih računa za 2024. godinu, dostavila Obrazac 8 – Izjavu o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine za 2023. i 2024. godinu, u propisanom roku[10].

Uvidom u prezentovanu dokumentaciju i izvode utvrđeno je da su sredstva depozita utrošena za plaćanje obaveze nastale u krajem 2023. godine[11], što je u skladu sa tačkom 96 Uputstva o radu državnog trezora kojim je propisano da potrošačke jedinice koje vrše plaćanja posredstvom računa kod poslovnih banaka i koje, zbog tehničkih razloga ili vremena trajanja zakonom utvrđenih procedura, nijesu u mogućnosti da sredstva sa tih računa prenesu krajnjem korisniku do 31.12. t.g., prenos tih sredstava mogu izvršiti najkasnije do 31.1. naredne godine. Utrošak sredstava depozita je evidentiran u Izjavi o načinu utroška sredstava nakon isteka fiskalne godine za 2023.g.

Uvidom u analitičku karticu za konto Devizni račun br. 2345011 – ANB, za period 1.1.2024. - 31.12.2024., utvrđeno je da su sredstva sa deviznog računa korišćena za plaćanje dobavljačima po zaključenim ugovorima, nakon sprovedenih postupaka povjerljivih nabavki[12], kao i za provizije banke i OUR[13], na način što se Agencija obraćala Ministarstvu finansija da za potrebe plaćanja prema inostranstvu prenese sredstva na devizni račun.

Agencija ima otvoren račun kod Hipotekarne banke, za potrebe poslovne platne kartice.

[10] 10.2.2025. (rok je 15. februar)
[11] Nabavka – Ugovor zaključen 15.12.2023.(faktura od 19.12.2023. rok plaćanja: 18.1.2024.)
[12] Označene stepenom tajnosti „P“
[13] Promjena stope provizije u decembru 2023. g. sa 0,30% na 0,35%; OUR – 15€

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ

Subjekt revizije je potrošačka jedinica budžeta prvog nivoa i u skladu sa Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samomuprave sačinio je **Izvještaj o novčanim tokovima III :**

Organizacioni kod
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA III

Godina 2024
Period 01.01-31.12.
(u €)

		Plan	Izvršenje	
			Prethodna godina	Tekuća godina
1	2	3	4	5
1	PRIMICI	16.847.000,13	14.771.342,03	14.346.834,31
1.1	Opšti prihodi	16.847.000,13	14.771.342,03	14.346.834,31
1.2	Namjenski prihodi			
1.3	Sopstveni prihodi			
1.4	Donacije			
1.5	Pozajmice i krediti			
I	Ukupno primici (1.1+1.2+1.3+1.4+1.5)	16.847.000,13	14.771.342,03	14.346.834,31
2	IZDACI	16.847.000.013	14.771.342,03	14.346.834,31
2.1	Tekući izdaci	12.373.081.75	9.917.989.85	11.037.491.30
2.1.1	Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	9.154.937.54	7.928.483.13	8.478.907.86
2.1.2	Ostala lična primanja	157.600.00	34.000.18	66.931.00
2.1.3	Rashodi za materijal	475.785.27	441.512.03	461.661.89
2.1.4	Rashodi za usluge	560.312.35	446.177.01	499.119.66
2.1.5	Tekuće održavanje	937.150.00	216.621.55	484.941.46
2.1.6	Kamate			
2.1.7	Renta	35.293.00	25.550.96	34.295.42
2.1.8	Subvencije			
2.1.9	Ostali izdaci	1.052.003.59	825.644.99	1.011.634.01
2.2.	Transferi za socijalnu zaštitu			
2.2.1	Prava iz oblasti socijalne zaštite			
2.2.2	Sredstva za tehnološke viškove			
2.2.3	Prava iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja			
2.2.4	Ostala prava iz oblasti zdravstvene zaštite			
2.2.5	Ostala prava iz oblasti zdravstvenog osiguranja			
2.3.	Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	55.301.00	43.430.17	55.129.49
2.4.	Kapitalni izdaci	4.418.009.75	4.808.596.26	3.253.608.89
2.5.	Pozajmice i krediti			
2.6.	Otplata dugova	607.63	1.325.75	604.63
2.7.	Rezerve			
II	Ukupno izdaci (2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4 + 2.5 +2.6 +2.7)	16.847.000.13	14.771.342.03	14.346.834.31

- Upoređivanjem podataka iz Finansijskog izvještaja i podataka iz GK Trezora utvrđeno je da ne postoji razlika u iznosima prihoda i izdataka prikazanih u izvještaju i iznosima evidentiranim u GK Trezora.

Subjekt revizije je, na obrascu br. 5, sastavio Izvještaj o neizmirenim obavezama:

IZVJEŠTAJ O NEIZMIRENIM OBAVEZAMA Godina **2024.**

(u €)

redni broj	OPIS	Stanje obaveza na dan 31.12.2023. g.	Stanje obaveza na kraju izvještajnog perioda
1	2	3	4
1	Obaveze za tekuće izdatke (1.1+1.2+1.3)	14.312,61	18.538,67
1.1	Obaveze za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca		
1.2	Obaveze za ostala lična primanja		3.724,61
1.3	Obaveze za ostale tekuće izdatke	14.312,61	14.814,06
2	Obaveze po transferima za socijalnu zaštitu		
3	Obaveze za transfere institucijama, pojedincima i kreditima	1.256,32	3.980,00
4	Obaveze za kapitalne izdatke		
5	Obaveze po pozajmicama i kreditima		
6	Obaveze po osnovu otplate dugova		
7	Obaveze iz rezervi		
8	Stanje obaveza na kraju perioda (1+2+3+4+5+6+7)	15.568,93	22.518,67

Agencija za nacionalnu bezbjednost je iskazala neizmirene obaveze u iznosu od 22.518,67 € na kraju izvještajnog perioda, a neizmirene obaveze u iznosu od 15.568,93 € na kraju prethodnog izvještajnog perioda.

U 2024. godini, subjekat revizije je kontinuirano vršio usklađivanje obaveza sa dobavljačima, čime je obezbijeđeno da su obaveze iskazane u knjigovodstvenoj evidenciji subjekta revizije usaglašene sa stvarnim stanjem prema dobavljačima.

Revizijom je utvrđeno da je subjekat revizije, evidenciju neizmirenih obaveza za 2024. godinu, vodio na računima klase 2 – obaveze, u skladu sa Pravilnikom[14] o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

[14] "Sl. list Crne Gore", br. 080/21 od 23.07.2021.

Izvještaj o neizmirenim obavezama za 2024. godinu, dostavljen je Ministarstvu finansija[15] Crne Gore, u skladu sa Pravilnikom[16] o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave i Pravilnikom[17] o načinu pripremanja i dostavljanja finansijskih izvještaja Agencije za nacionalnu bezbjednost.

Neizmirene obaveze u ukupnom iznosu od 22.518,67 € na kraju izvještajnog perioda odnosile su se na:

21270010000 - obaveze za ostale naknade (4,027,11 € - Dva dopunska rada; sudski troškovi za advokata)
21310010000 - obaveze za kancelarijski materijal (4,752,52 € – Kastex; Mercator)
21310040000 - obaveze za rezervne dijelove (1,697,63 € - Omnioil)
21310090000 - obaveze ostali rashodi za material (379,30 € - KSM sistemi)
21330050000 - obaveze za publikacije, casopis i glasila (147,00 € - S Press)
21340010000 - obaveze za rashod za električnu energiju (3.394,62 € - Elektrod. Bar, Mojkovac, Podgorica)
21420010000 - obaveze za reprezentaciju (1,078,60 € - Radgost)
21440010000 - obaveze za bankarske usluge/provizije (2.081,57 € - HB, Erste, Addiko banka i dr.)
21490090000 - obaveze za ostale usluge (833,11 € - PG auto centar, Winnersped, Lovcen auto)
21940012000 - obaveze za osiguranje vozila (40,00 € - Sava Montenegro)
21960010000 - obaveze za komunalne naknade (8,01 € - Stambeno komunalno Andrijevica)
21980010000 - obaveze za takse (99,20 € - Direkcija za državne puteve, MUP, Poreska uprava)
231800900000 - obaveze za ostale transfere pojedincima (3,980,00 -sindikat ANB-a; pomoć za kolegu)

[15] Br.10-233/25-1685 od 24.02.2025.
[16] "Sl. list Crne Gore", br. 047/24 od 20.05.2024.
[17] Br.10-233/22-1574/1 od 11.03.2022.

8. IZDACI

Oblasti revizije određene su u skladu sa pozicijama Izvještaja o novčanim tokovima III, odnosno strukturom **izdataka tekućeg budžeta** koji su Zakonom o budžetu za 2024. godinu, odobreni ovoj potrošačkoj jedinici.

8.1. Pozicija 411 - BRUTO ZARADE I DOPRINOSI NA TERET POSLODAVCA

Na računu bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca evidentiraju se planirani iznosi (aproprijacije), mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje (varanti/alokacije), zahtjevi za plaćanje i sva plaćanja koja se odnose na neto zarade, poreze, opštinske prireze i doprinose koji se plaćaju na i iz ličnih primanja.

Izdaci za rashode za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu planirani su u iznosu od 9.154.937,54 €, a izvršeni u iznosu od 8.478.907,86 €, odnosno 92,62% planiranih izdataka. Odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	411	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Neto zarade	4111	5.816.131,43	5.539.421,66	95,24%
Porez na zarade	4112	641.579,37	608.097,08	94,78%
Doprinosi na teret zaposlenog	4113	1.195.791,82	1.014.025,90	84,80%
Doprinosi na teret poslodavaca	4114	1.407.191,90	1.228.658,92	87,31%
Opštinski prirez	4115	94.243,02	88.704,30	94,12%
Ukupno		**9.154.937,54**	**8.478.907,86**	**92,62%**

Zarade službenika Agencije utvrđene su rješenjem direktora Agencije, u skladu sa Pravilnikom o zaradama i dodacima na zaradu Službenika Agencije. Pravilnikom je uređeno razvrstavanje i rangiranje službeničkih mjesta za utvrđivanje zarada za izvršeni rad (koef.) i utvrđivanje dodataka na zaradu službenika Agencije.

Obračun zarada vrši se shodno odredbama Granskog kolektivnoog ugovora za oblast uprave i pravosuđa, Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru i Zakona o radu. Zarada službenika Agencije se sastoji iz osnovne zarade i dodatka na zaradu[18]. Službenicima Agencije, shodno članu 34a Zakona, u zavisnosti od prirode poslova koje obavljaju, staž osiguranja računa se u uvećanom trajanju, u skladu sa posebnim propisom.

[18] Zakon o ANB, član 34: Zbog prirode poslova, uslova rada i odgovornosti, službenici Agencije ostvaruju pravo na dodatak na zaradu

Obračun zarada vrši se u organizacionoj jedinici Agencije nadležnoj za ekonomsko-finansijske poslove. Za obračun zarada nadležna služba koristi posebni softver i pristup bazi podataka imaju samo ovlašćeni službenici (obračunski radnik, ovlašćeni službenik za ovjeravanje i rukovodilac nadležne službe), dok je za unos i promjenu[19] podataka, sa posebnom šifrom, ovlašćen samo obračunski radnik. Obračun zarada vrši obračunski radnik – referent, dok obračun naknada vrše dva samostalna savjetnika I. Kontrolu zarada vrše Samostalni savjetnici I i načelnica Službe finansija, dok obračun naknada vrši načelnica Službe.

Na osnovu podataka iz rekapitulacije obračuna bruto zarada izrađuje se zahtjev za otpuštanje sredstava i upućuje Ministarstvu finansija.

Zaposleni Agencije, zbog specifičnosti poslova nacionalne bezbjednosti, a u skladu sa Pravilnikom o zaradama i dodacima na zaradu službenika ANB, ostvaruju pravo na **dodatak na osnovnu zaradu**[20], zavisno od službeničkog mjesta. Osnov za obračun uvećanja zarade dobija se množenjem obračunske vrijednosti koeficijenta i koeficijenta predviđenog za grupe u koje je raspoređeno njegovo zvanje, u skladu sa Pravilnikom.

Evidencija prisutnosti zaposlenih

Revizijom je utvrđeno da se u Agenciji ne vodi, u svim organizacionim jedinicama, evidencija prisustva zaposlenih na radu, što nije u skladu sa članom 19 stav 1 tačka 7 Zakona o radu, kojim je propisano da je poslodavac dužan da vodi evidenciju o zaposlenima koji su kod njega u radnom odnosu, koja sadrži, između ostalog, i podatke o prisutnosti na radu zaposlenih, i članom 14 internog pravila - Pravilnika o rasporedu radnog vremena i uslovima rada u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, kojim je propisano da se evidencija vremena dolaska i odlaska službenika u toku i van radnog vremena vrši elektronskim putem ili upisom u knjigu evidencija.

Internim Pravilnikom je propisano, da su rukovodioci organizacionih jedinica u kojima se evidentiranje ne vrši elektronskim putem, dužni da obezbijede precizne podatke o dolasku i odlasku službenika, odnosno poštovanju radnog vremena[21].

Takođe, pored navedenog, rukovodioci organizacionih jedinica su dužni voditi posebne evidencije o primjeni odredbi koji se odnose na klizno radno vrijeme, preraspodjelu radnog vremena, rad u smjenama, rad duži od punog radnog vremena i noćni rad.

[19] Organizacione jedinice do 20. u mjesecu dostavljaju promjene podataka koje se odnose na obračun zarada
[20] U procentima od 15, 20, 25 i 30 %
[21] U Agenciji navode da svaki rukovodilac organizacione jedinice ima informaciju o odsustvu zaposlenog za kojeg je nadležan. Služba za obračun zarada, obračun plata za redovan rad vrši tako što od propisanih 174 sati redovnog rada na mjesečnom nivou oduzima sate shodno dostavljenim doznakama od strane zaposlenih.

Rad duži od punog radnog vremena – prekovremeni rad

Uvidom u platne liste i rješenja za uzorkovane mjesece, utvrđeno je da se institut prekovremenog rada (noćni, praznični, rad u dane vikenda, pripravnost) svakomjesečno koristi u značajnoj mjeri, odnosno da je za velikim brojem službenika Agencije postojala potreba za prekovremenim radom.

Rješenja o isplati je donosio direktor Agencije, na osnovu člana 135 Zakona o državnim službenicima i namještenicima[22] po prethodno dostavljenim prijedlozima rukovodilaca organizacionih jedinica o isplati uvećane zarade po osnovu rada dužeg od punog radnog vremena (prekovremeni rad), ostvarenog u konkretnom mjesecu, uz koji su prilagani spiskovi službenika.

Članom 64 Zakona o radu[23] propisano je da radno vrijeme zaposlenog može da traje i duže od ugovorenog radnog vremena (u daljem tekstu: prekovremeni rad), u slučaju iznenadnog povećanja obima posla, kao i u slučaju više sile, i u drugim izuzetnim slučajevima. Prekovremeni rad uvodi se pisanom odlukom poslodavaca prije početka tog rada. Poslodavac je dužan da obavijesti inspektora rada o uvođenju prekovremenog rada u roku od tri dana od dana donošenja odluke o uvođenju prekovremenog rada. Prekovremeni rad može da traje samo onoliko vremena koliko je neophodno da se otklone uzroci zbog kojih je uveden.

Članom 11 internog pravila - Pravilnika o rasporedu radnog vremena i uslovima rada u Agenciji za nacionalnu bezbjednost precizirano je da, kad potrebe službe zahtijevaju, a nije moguće primijeniti institut kliznog radnog vremena, preraspodjele radnog vremena ili rad u smjenama, radno vrijeme službenika može da traje i duže od punog radnog vremena (prekovremeni rad), kao i da se prava i obaveze službenika u vezi sa prekovremenim radom ostvaruju u skladu sa zakonom i drugim opšim aktima.

Agencija u Odluci o uvođenju prekovremenog rada[24] iz februara 2021. godine, navodi da se po potrebi službe, zbog povećanog obima poslova, radi obezbjeđivanja neometanog i redovnog odvijanja i funkcionisanja procesa rada, uvodi rad duži od radnog vremena – prekovremeni rad.

U Odluci se konstatuje da je o uvođenju prekovremenog rada upoznat inspektor rada sa kojim je usaglašeno da zbog prirode poslova i spiskova službenika čiji su podaci označeni stepenom tajnosti, Agencija bude izuzeta od dostavljanja podataka Upravi za inspekcijske poslove (Inspekciji rada).

Usaglašavanje sa inspektorom rada o izuzimanju Agencije od obaveze dostavljanja podataka Upravi za inspekcijske poslove (Inspekciji rada) je izvršeno usmenim putem.

[22] kojim je propisano da o pravima i obavezama državnog službenika, odnosno namještenika odlučuje starješina državnog organa.
[23] Član 64
[24] Br. 15-233/21-1180 od 22.2.2021. godine

Imajući u vidu da je članom 64 Zakona o radu propisano da se prekovremeni rad uvodi u slučaju iznenadnog povećanja obima posla, u slučaju više sile, kao i u drugim izuzetnim slučajevima, a da Agencija zbog specifičnosti svojih nadležnosti ima potrebu svakomjesečnog angažovanjem zaposlenih van radnog vremena, potrebno je da ista pribavi pisani akt o izuzeću od obaveza propisanih članom 64 Zakona o radu[25].

Članom 66 Zakona o radu - Zabrana obavljanja prekovremenog rada, propisano da će Inspektor rada zabraniti prekovremeni rad, ako utvrdi da je uveden suprotno odredbama čl. 64 i 65 ovog zakona.

Varijabilni dodatak

Varijabilni dio zarade, shodno članu 21 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, u zavisnosti od raspoloživih sredstava pripada zaposlenom sa izuzetnim rezultatima i kvalitetom rada. Odlukom o varijabilnom dijelu zarade[26] propisano je da varijabilni dio zarade može da ostvari zaposleni koji ostvaruje izuzetne rezultate i kvalitet rada, koji se cijene na osnovu posebnog doprinosa unaprjeđenju procesa rada organa, izuzetne uspješnosti i kvaliteta izvršenih poslova, posebne efikasnosti u radu, povećanog obima posla i dodatnog angažovanja zbog nepopunjenosti radnih mjesta.

Tokom 2024. godine, Agencija je isplatila 87.645,00€ po osnovu prava na varijabilni dodatak, na osnovu člana 31 Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru[27] i člana 4 i 5 Odluke o varijabilnom dijelu zarade[28].

Kao kriterijumi za ostvarivanje prava na varijabilni dodatak se navode izuzetni rezultati i kvalitet rada, odnosno povećani obim posla.

Agencija u toku 2024. godine nije imala interno pravilo kojim bi se bliže definisala procedura ostvarivanja prava i dodjele varijabilnog dodatka.

Agencija je u toku revizije donijela i dostavila DRI Pravilnik o načinu i uslovima ostvarivanja prava na varijabilni dodatak službenika ANB, u skladu sa datom preporukom.

[25] Prekovremeni rad uvodi se pisanom odlukom poslodavaca prije početka tog rada; ako zbog hitnosti obavljanja posla nije moguće da se odredi prekovremeni rad pisanom odlukom, poslodavac će o tome da obavijesti zaposlene usmenim putem s tim što je dužan da pisanu odluku o tome zaposlenom uruči naknadno, a najkasnije tri radna dana nakon prestanka okolnosti zbog kojih je uveden prekovremeni rad; odluka, odnosno obavještenje sadrži: razlog za uvođenje prekovremenog rada, spisak zaposlenih koji se angažuju za prekovremeni rad i vrijeme početka prekovremenog rada; poslodavac je dužan da obavijesti inspektora rada o uvođenju prekovremenog rada u roku od tri dana od dana donošenja odluke o uvođenju prekovremenog rada.

[26] „Službeni list Crne Gore“, br. 032/16, 028/17, 009/24 od 2.2.2024., 100/24 od 18.10.2024.

[27] „Sl. list br.“, 16/16, 83/16, 21/17, 42/17, 12/18, 39/18, 34/19

[28] „Sl. list CG“, br. 032/16, 028/17, 009/24, 100/24.

Dopunski rad

Zaključivanje ugovora o dopunskom radu propisano je članom 202 Zakona o radu. Stavom 1 člana 202 precizirano je da zaposleni koji radi puno radno vrijeme može da zaključi ugovor o dopunskom poslu sa istim ili drugim poslodavcem, u trajanju do jedne polovine radnog vremena. Stavom 2 precizirani su obavezni elementi ugovora o dopunskom radu: naziv i sjedište poslodavca; ime i prezime i JMB angažovanog lica; opis poslova; mjesto rada i način obavljanja poslova; period na koji se ugovor zaključuje; podatke o radnom vremenu; visinu novčane naknade za obavljeni rad; rokove za isplatu naknade; prava, obaveze i odgovornosti o pitanjima zaštite i zdravlja na radu; razloge za otkaz ugovora i druga prava i obaveze po osnovu rada.

Agencija je krajem 2024. godine donijela interno pravilo – Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje za obavljanje dopunskog posla[29].

Uvidom u evidenciju ugovora o dopunskom radu utvrđeno je da je Agencija u 2024. godini zaključila 51 ugovor, i po tom osnovu isplatila 9.350,00. Sve isplate prate izvještaji o obavljenom poslu.

Uvidom u uzorkovane ugovore utvrđeno je da isti ne sadrže podatake o radnom vremenu, mjestu rada i načinu obavljanja poslova. S obzirom da se radi o ugovoru sa zaposlenim koji radi puno radno vrijeme, to znači da se dopunski posao mora obavljati nakon radnog vremena, i to do ½ punog radnog vremena, odnosno 20 časova sedmično.

Navođenje podataka o radnom vremenu u ugovoru je važno prilikom vođenja evidencije o ukupnom broju sati angažovanja zaposlenih, imajući u vidu i broj sati angažovanja van radnog vremena odnosno prekovremenog rada, kako bi se u konačnom ispoštovao član 64 Zakona o radu kojim je, između ostalog propisano da radno vrijeme ne može biti u prosjeku duže od 48 časova sedmično, u okviru perioda od četiri mjeseca (maksimalno trajanje sedmičnog radnog vremena ne može da bude duže od 50 časova), kao i da se izuzetno kolektivnim ugovorom može predvidjeti maksimalno trajanje od 250 časova na godišnjem nivou.

Agencija je u 2024. godini je po osnovu ugovora o dopunskom radu isplatila ukupno 9.350,00€. Sve isplate pratili su izvještaji o obavljenom poslu. Uvidom u ugovore obuhvaćene uzorkom utvrđeno je da isti ne sadrže podatake o radnom vremenu, mjestu rada i načinu obavljanja poslova.

Staž osiguranja sa uvećanim trajanjem

Članom 34a Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, propisano je da službenicima Agencije, u zavisnosti od prirode poslova koje obavljanju, staž osiguranja se računa u uvećanom trajanju, u skladu sa posebnim propisom.

[29] Broj 10-233/24-7024/1 od 20.9.2024.g.

Članom 2 Uredbe o utvrđivanju radnih mjesta, odnosno poslova u organima državne uprave na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem[30], propisano je da zaposlenom u organu državne uprave koji radi na naročito teškim i za zdravlje štetnim radnim mjestima, odnosno na poslovima koje poslije navršenja određenih godina života ne može uspješno obavljati, staž osiguranja računa se sa uvećanim trajanjem.

Tačkom 3, shodno članu 3 Uredbe, propisano je da su u Agenciji radna mjesta na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem direktor, rukovodeća lica i zaposleni koji realizuju program „Nacionalna bezbjednost“, i zaposleni u okviru programa „Administracija“ koji rade na prikupljanju, obradi, zaštiti pristupa ili korišćenja tajnih podataka od značaja za nacionalnu bezbjednost Crne Gore.

Svim zaposleni u Agenciji koji rade na navedenim poslovima staž osiguranja se računa sa uvećanim trajanjem, na način da se 12 mjeseci staža osiguranja računa kao 16 mjeseci, što je u skladu sa članom 4 Uredbe.

Staž osiguranja sa uvećanim trajanjem zaposlenom licu u organu državne uprave računa se pod uslovima propisanim odredbama čl. 69 do 71 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.[31]

Zasnivanje radnog odnosa u Agenciji za nacionalnu bezbjednost u 2024. godini[32]

Radni odnos u Agenciji može se, shodno članu 28 Zakona, zasnovati sa[33] i bez javnog oglašavanja. Radna mjesta koja se popunjavaju bez javnog oglašavanja utvrđuju se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji službeničkih mjesta u Agenciji. Zapošljavanje[34] u Agenciji vrši se u skladu sa Zakonom o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Agencije i Pravilnikom o postupku zasnivanja radnog odnosa bez javnog oglašavanja i vršenju sistematskih zdravstvenih pregleda službenika Agencije za nacionalnu bezbjednost[35]. Pravilnikom je uređen postupak zasnivanja radnog odnosa u Agenciji, na radna mjesta za koja je aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta utvrđeno da se popunjavaju bez javnog oglašavanja, kao i postupak vršenja sistematskih zdravstvenih pregleda službenika Agencije.

Revizijom je izvršen uvid u postupak zapošljavanja u 2024. godini na uzorku od pet novozaposlenih službenika.

[30] „Službeni list Crne Gore“, br. 023/18 od 13.4.2018., 048/22 od 29.4.2022.
[31] "Sl. list RCG", br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 14/07 i 47/07 i " Sl. list CG", br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 66/12, 38/13, 61/13, 60/14, 10/15, 44/15, 42/16 i 55/16)
[32] Agencija je trenutno u fazi izrade petogodišnjeg plana upravljanja ljudskim resursima, do sada ga nije imala
[33] Na osnovu Zakona o državnim službenicima i namještenicima
[34] Shodno članu 28 Zakona – bez javnog oglašavanja
[35] Br. 10-233/24-508-202/1 od 7.3.2024.

Uvidom u dokumentaciju iz personalnih dosijea, uslove propisane Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji, i rasporedna rješenja novozaposlenih službenika Agencije (na određeno vrijeme od godinu dana), utvrđeno je da u momentu zasnivanja radnog odnosa u Agenciji, dva službenika nijesu ispunjavali uslove propisane Pravilnikom o sistematizaciji, važećoj u 2024.godini., u pogledu radnog iskustva i položenog ispita za rad u državnim organima. Novozaposleni službenici su u međuvremeni ispunili propisane uslove, i raspoređeni su na radna mjesta u skladu sa novim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji, u 2025. godini.
Prema informacijama dobijenim tokom revizije, ograničena raspoloživost adekvatnim kadrom je razlog ovako utvrđenom činjeničnom stanju, i da su u pitanju rasporedna rješenja na određeno vrijeme od godinu dana.

Raspoređivanje zaposlenih

Uvidom u rasporedna rješenja trideset zaposlenih (od čega pet po rješenju novog direktora u 2024. godini) utvrđeno je da su stalnozaposleni službenici raspoređivani na određeno ili neodređeno vrijeme, na osnovu člana 33 stav 2 kojim je propisano da rješenje o raspoređivanju donosi direktor, člana 34 stav 4 Zakona o ANB, kojim je propisano da rješenje o zaradi, dodacima na zaradu, naknadama i drugim primanjima službenika Agencije donosi direktor Agencije, kao i članom 33 stav 1, kojim je propisano da službenik Agencije može biti raspoređen na drugo radno mjesto, u istoj ili drugoj organizacionoj jedinici, u istom ili drugom mjestu rada.

Članom 38 Zakona precizirano je da na položaj, prava, dužnosti i odgovornosti iz radnog odnosa službenika Agencije shodno se primjenjuje zakon kojim se uređuju radni odnosi policijskih službenika (Zakon o unutrašnjim poslovima) i opšti propisi o državnim službenicima, ukoliko Zakonom o ANB nije drukčije određeno.

Revizijom je utvrđeno da dva zaposlena nijesu u momentu raspoređivanja ispunjavala uslove propisane Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji, jedan u pogledu radnog iskustva, drugi u pogledu potrebne stručne spreme. Rasporednim rješenjima shodno Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji Agencije, donešenim u 2025.g., zaposleni ispunjavaju uslove propisane Pravilnikom o organizaciji i sistamtizaciji Agencije za nacionalnu bezbjednost.

Uvidom u rasporedno rješenje jednog zaposlenog utvrđeno je da je isti više puta, u ukupnom trajanju od 2,5 godine, privremeno raspoređivan, u niže zvanje, bez saglasnosti zaposlenog, što nije u skladu sa članom 166 (stav 1) Zakona o unutrašnjim poslovima[36] kojim je propisano da se policijski službenik može, zbog potreba rada privremeno rasporediti na radno mjesto čiji se poslovi vrše u istom zvanju kao poslovi radnog mjesta sa kojeg se policijski službenik raspoređuje. Izuzetno od stava 1, policijski službenik se može zbog organizacije poslova ili racionalizacije troškova, privremeno rasporediti i na radno mjesto čiji se poslovi vrše u neposredno nižem zvanju od zvanja koje policijski službenik ima.

[36] "Sl. list CG", br. 070/21, 123/21, 003/23 i 084/24.

Privremeno raspoređivanje i stava 1 i 2 (člana 166) traje najduže jednu godinu, nakon čega policijski službenik ima pravo da se vrati na radno mjesto na kojem je radio prije raspoređivanja i ne može se ponovo privremeno rasporediti u roku od dvije godine, osim ako se on saglasi da se ponovo privremeno rasporedi prije isteka roka od dvije godine.

Službenik koji je privremeno raspoređen, u skladu sa članom 166 Zakona o unutrašnjim poslovima, zadržao je zaradu koja mu je pripadala shodno zvanju na radnom mjestu sa kojeg je raspoređen, utvrđenu rješenjem[37] što je u skladu sa članom 167 Zakona o unutrašnjim poslovima, kojim je propisano da policijski službenik koji je privremeno raspoređen u skladu sa članom 166, zadržava zaradu koja mu je pripadala shodno zvanju na radnom mjestu sa kojeg je raspoređen, ako je to za njega povoljnije.

Kako je u međuvremenu dva puta mijenjan Pravilnik o zaradama i dodacima na zaradu službenika Agencije[38], te da koeficijent na osnovu kojeg se obračunava zarada zaposlenog po rješenju iz 2022. god., ne postoji u važećim pravilnicima, revizor je mišljenja da bi se koeficijenti za obračun zarada trebali uskladiti sa izmjenama Pravilnika o zaradama i dodacima na zaradu službenika Agencije, za dati stepen zvanja.

Ocjenjivanje rada službenika Agencije

Tokom 2024. godine nije vršena ocjena rada službenika Agencije. Članom 81 Zakona o državnim službenicima i namještenicima propisano je da se u organima koji vrše poslove diplomatije, policije, bezbjednosti, odbrane, obezbjeđenja pritvorenih i osuđenih lica i druge poslove u izvršenju pritvora, kazni zatvora i mjera bezbjednosti, ocjenjivanje može vršiti na drukčiji način, u skladu sa posebnim zakonom. Agencija je pitanje ocjenjivanja zaposlenih regulisala u čl. 52[39] Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, koji je u fazi usvajanja.

Stručno usavršavanje zaposlenih u Agenciji

U toku 2024. godine realizovane su 43 obuke za zaposlene. Agencija je donijela interno pravilo – Pravilnik o posebnom usavršavanju službenika Agencije[40]. Evidenciju o stručnom usavršavanju vodi Načelnik Odsjeka za obuke koji se nalazi u okviru nadležne jedinice za upravljanje ljudskim resursima.

[37] Broj 15-233/22-6154 od 22.6.2022. godine
[38] U 2023. i 2024. godini
[39] Ocjenjivanje ovlašćenih službenika Agencije i zdravstvena zaštita: Ocjenjivanje rada ovlašćenih službenika Agencije vrši se jednom godišnje, a najkasnije do 31. januara tekuće za prethodnu godinu. Ovlašćeni službenik Agencije dobija ocjenu rada "ističe se", "dobar" i "ne zadovoljava". Ako ovlašćeni službenik Agencije nije saglasan sa ocjenom rada iz stava 2 ovog člana, Agencija na njegov zahtjev sprovodi postupak preispitivanja ocjene rada. Način, postupak i kriterijume za ocjenjivanje, kao i način i postupak preispitivanja ocjena rada ovlašćenih službenika Agencije utvrđuje direktor Agencije.
[40] Broj 250-02/2060/07 od 18.9.2007.g,

8.2. POZICIJA 412 – OSTALA LIČNA PRIMANJA

Na računu ostala lična primanja u bruto iznosu evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na: zimnicu, stanovanje i odvojeni život, prevoz, naknade skmupštinskim poslanicima, akademijske dodatke, jubilarne nagrade, otpremnine i ostale naknade.

Izdaci za rashode za ostala lična primanja Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu planirani su u iznosu od 157.600,00 €, a izvršeni u iznosu od 66.931,00 €, odnosno 42,47% planiranih izdataka. Odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	412	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Naknada za stanovanje i odvojeni život	4122	10.500,00	6.720,94	64,01%
Naknada za prevoz	4123	4.500,00	4.380,01	97,33%
Jubilarne nagrade	4124	45.000,00	3.996,00	8,88%
Otpremnine	4125	46.000,00	2.700,00	5,87%
Ostale naknade	4127	51.600,00	49.134,05	95,22%
Ukupno		**157.600,00**	**66.931,00**	**42,47%**

Razlog niskog procenta izvršenja na poziciji 4125 – Otpremnine je, po obavještenju načelnice službe za finansijske, pravne i poslove nabavki: „ Pozicija 4125 – Otpremnine, u toku planiranja i izvršenja budžeta za 2024. godinu u proceduri su bile izmjene Zakona o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, na osnovu koga su službenici Agencije trebali da ostvare pravo na penzije i otpremnine po povoljnijim uslovim, a od opštih propisa. Obzirom da navedene izmjene nijesu stupile na snagu tokom 2024. g., kako je bilo predviđeno, planirana sredstva nijesu utrošena“.

Iz sredstava raspoređenih na računu 4127 – Ostale naknade isplaćivani su naknade delegiranih službenika Agencije za članstvo u Nacionalnom odboru za bezbjednost civilnog vazduhoplovstva, Nacionalnom međuresornom operativnom timu za otpornost, Komisiji za procjenu rizika bezbjednosti civilnog vazduhoplovstva, Interresornoj komisiji za suprostavljanje hibridnim prijetnjama, koordinacionom tijelu za izradu Nacionalne procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje utvrđenim rizicima, Stalnom koordinacionom tijelu za izradu Nacionalne procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma, Nacionalnom međuresornom operativnom timu za suzbijanje nasilnog ekstremizmaterorizma, pranja novca i finansiranje terorizma.

8.3. Pozicija 413 - RASHODI ZA MATERIJAL

Na računu rashodi za materijal evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovorene obaveze, zahtjevi za plaćanje i plaćanja koja se odnose na: materijal, energiju, gorivo i ostale vrste materijala.

Planirana sredstva za rashode za materijal iznosila su 475.785,27 €, od čega je realizovano 461.661,89 € ili 97,03%. Odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	413	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Administrativni materijal	4131	131.820,48	131.754,73	99,95%
Materijal za posebne namjene	4133	28.428,00	16.907,50	59,47%
Rashodi za energiju	4134	129.595,00	129.461,02	99,90%
Rashodi za gorivo	4135	159.941,79	158.835,48	99,31%
Ostali rashodi za materijal	4139	26.000,00	24.703,16	95,01%
Ukupno		**475.785,27**	**461.661,89**	**97,03%**

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom odnose se na nabavku higijensko-sanitarog materijala, nabavku rezervnih djelova za službena vozila u skladu sa zaključenim ugovorima, izdatak za časopis i dnevna glasila, za električnu energiju, za gorivo za službena vozila i nabavku prehrambenih proizvoda i pića, u skladu sa zaključenim ugovorom.

8.4. Pozicija 414 - RASHODI ZA USLUGE

Na računu Rashodi za usluge evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovorene obaveze, zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na: službena putovanja, reprezentaciju, komunikacione usluge, bankarske usluge i negativne kursne razlike, usluge prevoza, advokatske, notarske i pravne usluge, konsultantske usluge, projekte i studije, usluge stručnog usavršavanja kao i ostale usluge.

Rashodi za usluge planirani su u iznosu 560.312,35 €. Izvršeno je 499.119,66 €, odnosno 89,08% planiranih izdataka. Odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	414	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Službena putovanja	4141	138.040,00	134.836,28	97,68%
Reprezentacija	4142	53.600,00	50.482,28	94,18%
Komunikacione usluge	4143	169.790,35	123.780,84	72,90%
Bankarske usluge i negativne kursne razlike	4144	30.572,00	27.943,67	91,40%
Advokatske, notarske i pravne usluge	4146	810,00	0,00	0,00%
Konsultantske usluge, projekti i studije	4147	1.000,00	0,00	0,00%
Usluge stručnog usavršavanja	4148	30.000,00	25.609,39	85,36%
Ostale usluge	4149	136.500,00	136.467,20	99,98%
Ukupno		**560.312,35**	**499.119,66**	**89,08%**

4141 - Službena putovanja

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 27.581,90 € odnose se na: podignutu gotovinu za službeni put u zemlji i inostranstvu, podignutu gotovinu po povratu dijela sredstava, izdatke za avio karte[41] za službena putovanja, za korišćenje uređaja "TAG" za upotrebu tunela Sozina.

4142- Reprezentacija

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 12.189,71 € odnose se na: dopunu platne kartice za troškove reprezentacije, nabavku pločica i plaketa sa logom Agencije u skladu sa zaključenim ugovorom[42], izdatke za hranu i piće.

Poslovna platna kartica, izdata je na osnovu pristupnice u 2022. godini od strane Hipotekarne banke za potrebe Agencije za nacionalnu bezbjednost, uz saglasnost Ministarstva finansija Crne Gore. U slučaju promjene direktora Agencije, vrši se izmjena podataka o korisniku kartice, tako da kartica ostaje vezana za Agenciju, dok se naziv korisnika kartice usklađuje sa novim ovlašćenim licem Agencije. U Odjeljenju za ekonomsko-finansijske poslove u Sektoru za pravne, ekonomske i opšte poslove, u postojećem knjigovodstvenom programu uspostavljena je posebna evidencija koja se odnosi na plaćanja sa poslovne platne kartice. Izvodi iz banke dostavljaju se na zahtjev službenika iz nadležnog odjeljenja. U 2024. godini, bilo je 11 izvoda za period od 15.02.2024 - 10.12.2024. godine.

Ukupan iznos uplata na računu Hipotekarne banke za poslovnu platnu karticu u 2024. godini je 21.700,00 €. Poslovnom platnom karticom u 2024. godini izvršeno je plaćanje u iznosu od 21.622,05 €. Preostala novčana sredstva na poslovnoj platnoj kartici u iznosu od 77,95 €, koja predstavljaju razliku između ukupnih uplata i ukupnih isplata, vraćena su na Glavni račun Trezora, u skladu sa Uputstvom o radu Državnog trezora.

Pravilnikom o korišćenju sredstava reprezentacije u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, koji je donijet u aprilu 2025. godine, uređuju se uslovi i način korišćenja sredstava za reprezentaciju u Agenciji. Sredstva za reprezentaciju koristi direktor Agencije i službenici Agencije, po prethodnom odobrenju direktora. Sredstva za reprezentaciju za ugostiteljske usluge pravdaju se na osnovu dostavljenog potpisanog fiskalnog računa od strane korisnika usluge.

[41] Odluka o izboru najpovoljnije ponude br.10-233-24-2771/2; br.10-233/24-3418/2; br. 10-233/24-7423/1; br.10-233/24-4515/1.
[42] Br. 10-233/24-1558/2.

Nalaz

Na testiranom uzorku deset transakcija u ukupnom iznosu od 3.544,49€ izvršenih putem poslovne platne kartice utvrđeno je da izdaci koji su plaćeni nijesu pravdani fiskalnim računima, već slipovima sa POS terminala, što nije u skladu sa tačkom 142 Uputstva o radu državnog trezora, koja propisuje da korisnici poslovne platne kartice sredstva potrošena sa platne kartice pravdaju isključivo fiskalnim računima koje dostavljaju službi za računovodstvene poslove potrošačke organizacije, odnosno fakturama, u slučaju plaćanja preko interneta.

4143-Komunikacione usluge

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 40.061,50 € odnose se na: izdatke za mobilnu telefoniju, korišćenje pretplatničke usluge EON SAT i nabavku zaštićenog linka, u skladu sa zaključenim ugovorima.

Odlukom direktora Agencije, određuje se visina mjesečnog limita za korišćenje mobilne telefonije službenika Agencije za nacionalnu bezbjednost.

4148 - Usluge stručnog usavršavanja

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 2.970,00 € odnose se na izdatke za stručno usavršavanje dvoje zaposlenih u Agenciji, u skladu sa Pravilnikom o posebnom usavršavanju državnih službenika i namještenika Agencije za nacionalnu bezbjednost.

4149- Ostale usluge

Testirani izdaci u iznosu od 40.425,80 € odnose se na: izdatke za pružanje usluga dnevnog i nedjeljnjog čišćenja u službenim prostorijama Agencije, izdatke za usluge štampanja koverti i djelovodnika i izdatke za usluge održavanja zelenih površina i ukrasnog bilja (387,20 €), u skladu sa zaključenim ugovorima.

8.5. Pozicija 415 – RASHODI ZA TEKUĆE ODRŽAVANJE

Na računu Rashodi za tekuće održavanje evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovaranje obaveza, zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na izdatke koji su namijenjeni održavanju javne infrastrukture, građevinskih objekata i opreme u ispravnom stanju. Tekuće održavanje obuhvata: čišćenje, otklanjanje sitnijih nedostataka, rutinske preglede, podmazivanje, otklanjanje sitnijih kvarova i sl.

Rashodi za tekuće održavanje planirani su u iznosu 937.150,00 €. Izvršeno je 484.941,00 €, odnosno 51,75% planiranih izdataka. Odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATAKA	415	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Tekuće održavanje građevinskih obkjekata	4152	82.450,00	76.417,83	92,68%
Tekuće održavanje opreme	4153	854.700,00	408.523,63	47,80%
UKUPNO		**937.150,00**	**484.941,00**	**51,75%**

4152 - Tekuće održavanje građevinskih objekata

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 39.761,41 € odnose se na izdatke za adaptaciju službenih prostorija koje koristi Agencija, molersko - farbarske radove u službenim prostorijama, izdatke za zamjenu stare rampe, izdatke za nabavku i ugradnju motornih prekidača i elektro ormara u službenim prostorijama Agencije, u skladu sa zaključenim ugovorima.[43]

4152 -Tekuće održavanje opreme

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 299.088,41 € odnose se na: izdatke za plaćanja prema ino-dobavljačima za pružene usluge održavanja opreme; izdatke za pružanje usluga održavanja termo-tehničkih instalacija; izdatke za održavanje informaciono-komunikacionog sistema Agencije, izdatke za usluge održavanja centralnog grijanja; izdatke za redovni i vanredni servis službenih vozila, u skladu sa zaključenim ugovorima.

8.6. Pozicija 417 – RENTA

Na računu Renta evidentiraju se planirani iznosi (aproprijacije), mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje (varanti/alokacije), ugovaranje obaveza, zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na izdatke za zakmup objekata, opreme ili zemljišta.

Rashodi za rentu planirani su u iznosu 35.293,00 €. Izvršeno je 34.295,42€, odnosno 97,17% planiranih izdataka. Odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATKA	417	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Zakup objekata	4171	35.293,00	34.295,42	97,17%
Ukupno		**35.293,00**	**34.295,42**	**97,17%**

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 5.253,57 € odnose se na troškove zakupa poslovnih prostorija, koje Agencija koristi, po osnovu ugovora o razgraničenju troškova korišćenja poslovnog prostora i ugovora o zakupu.

[43]Odluka o ishodu postupka jednostavne nabavke.

8.7. Pozicija 419-OSTALI IZDACI

Na računu Ostali izdaci evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, ugovaranje obaveza, zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na: izdatke po osnovu isplata ugovora o djelu, troškove sudskih postupaka, izradu i održavanje softvera, osiguranje, kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama, komunalne naknade, kazne, takse i ostale izdatke.

Ostali izdaci planirani su u iznosu 1.052.003,59 €. Izvršeno je 1.011.634,01 €, odnosno 96,16% planiranih izdataka. Odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATAKA	419	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Izdaci po osnovu isplata ugovora o djelu	4191	37.200,00	13.664,45	36,73%
Izrada i održavanje softvera	4193	574.176,90	567.702,56	98,87%
Osiguranje	4194	85.664,34	79.212,26	92,47%
Komunalne naknade	4196	19.965,79	17.882,73	89,57%
Takse	4198	14.032,20	13.207,00	94,12%
Ostalo	4199	320.964,36	319.965,01	99,69%
Ukupno		**1.052.003,59**	**1.011.634,01**	**96,16%**

4191-Izdaci po osnovu isplate ugovora o djelu

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom odnose se na izdatke po osnovu ugovora o djelu za pružanje ekspertskih usluga u pogledu pripreme materijala, izvodjenja nastave i sprovodjenja ispitivanja na predmetu Neverbalna komunikacija polaznika - Osnovnog kursa za službenike Agencije za nacionalnu bezbjednost.

4193- Izrada i održavanje softvera

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 552.212,75 € odnose se na izdatke za nabavku i instalaciju inoviranog programa za finansijsko poslovanje, i dr., u skladu sa zaključenim ugovorima.

4194 – Osiguranje

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom odnose se na troškove osiguranja vozila i osiguranja zaposlenih, u skladu sa zaključenim ugovorima.

4196- Komunalne naknade

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom odnose se na plaćanje po osnovu računa za komunalne naknade.

4199- Ostalo

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu 294.393,65 € odnose se na: gotovinu podignutu u iznosu od 282.892.31 € za posebne namjene, u skladu sa Pravilnikom o korišćenju finansijskih sredstava za posebne namjene u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, izdatke po osnovu pružanja usluga pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka, u skladu sa zaključenim ugovorom. Iznos od 4.795,32 € odnosi se na izdatke[44] po osnovu naknade štete nastale iz radnog odnosa za jednog službenika Agencije, sa pripadajućom zateznom kamatom.

8.8. Pozicija 431-TRANSFERI INSTITUCIJAMA, POJEDINCIMA, NEVLADINOM I JAVNOM SEKTORU

Na računu Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, zahtjevi za plaćanja i plaćanja bez odgovarajućeg činjenja protivusluge, a koja su vezana za učesnike u javnoj potrošnji, nosioce javne potrošnje, nevladin sektor i pojedince, pod uslovom da nemaju komercijalni karakter.

Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru planirani su u iznosu 55.301,00 €. Izvršeno je 55.129,49 €, odnosno 99,69% planiranih izdataka. Odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATAKA	43	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Transferi za jednokratne socijalne pomoći	4316	1,00	0,00	0,00%
Ostali transferi pojedincima	4318	55.300,00	55.129,49	99,69%
Ukupno		**55.301,00**	**55.129,49**	**99,69%**

4318 – Ostali transferi pojedincima

Na računu 4318 – Ostali transferi pojedincima evidentiraju se planirani iznosi (aproprijacije), mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje (varanti/alokacije), zahtjevi za plaćanje i plaćanja koja se odnose na sve izdatke nastale po osnovu ostalih transfera pojedincima (stipendije, povlastice, usavršavanje kadrova i prekvalifikacija, obeštećenja i sl) a koji nijesu pomenuti u predhodnim kvalifikacijama.

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 9.411,56 € odnose se na sredstva prenesena Sindikatu, na osnovu zahtjeva Sindikata radi dodjele jednokratne pomoći svim službenicama-članicama Sindikata, a koje su zaposlene u Agenciji (povodom 8. marta - dana žena); izdatak za isplatu novčane pomoći jednom zaposlenom (900,00 €) i izdatak u iznosu od 1.221,66 € po osnovu novčane rente, u skladu sa Sporzumom o vansusdskom poravnanju.

[44] Rješenje br.15-233/23-8693/1 od 06.12.2023. g.

8.9. Pozicija 44-KAPITALNI IZDACI

Na računu Kapitalni izdaci evidentiraju se planirani iznosi, mjesečno ili kvartalno odobravanje potrošnje, zahtjevi za plaćanja i plaćanja koja se odnose na sve izdatke nastale po osnovu isplata za infrastrukturu opšteg značaja, lokalnu infrastrukturu, građevinske objekte, uređenje zemljišta, opremu, investiciono održavanje kao i ulaganja u hartije od vrijednosti, zalihe i ostalo.

Kapitalni izdaci planirani su u iznosu 4.418.009,75 €. Izvršeno je 3.253.608,89 €, odnosno 73,64% planiranih izdataka. Odobreni izdaci i izvršenje po ekonomskoj klasifikaciji 4 (sintetički računi) dato je u sledećoj tabeli:

NAZIV IZDATAKA	441	ODOBRENO	IZVRŠENO	% IZVRŠENJA
Izdaci za opremu	4415	4.129.730,05	3.062.988,47	74,17%
Investiciono održavanje	4416	288.279,70	190.620,42	66,12%
Ukupno		**4.418.009,75**	**3.253.608,89**	**73,64%**

4415- Izdaci za opremu

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 3.014.287,20 € odnose se na nabavku opreme u skladu sa zaključenim ugovorima.

4416- Investiciono održavanje

Testirani izdaci obuhvaćeni uzorkom u iznosu od 180.129,19 € odnose se na: izdatke za usluge izvođenja radova na adaptaciji službenih prostorija i izdatke za usluge izvođenja radova na adaptaciji službenih prostorija, u skladu sa zaključenim ugovorima.

9. BLAGAJNIČKO POSLOVANJE

U Agenciji za nacionalnu bezbjednost, blagajnički poslovi obavljaju se u okviru Odjeljenja za ekonomsko-finansijske poslove u Sektoru za pravne, ekonomske i opšte poslove. Pravilnikom o blagajničkom poslovanju u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, uređeni su blagajnički poslovi u Agenciji, a odnose se na prijem, čuvanje i raspolaganje gotovim novcem i vođenje evidencije o blagajničkom poslovanju.

Direktor Agencije je posebnim aktom ovlastio blagajnika da za potrebe Agencije za nacionalnu bezbjednost može podizati gotov novac u Ministarstvu finansija Crne Gore (Direktorat državnog trezora). Za nastale promjene u blagajni, blagajnik vrši dnevno vođenje elektronske evidencije u programu za blagajnu tj. Nalog za uplatu, Nalog za isplatu i Dnevnik blagajne.

Revizijom je utvrđeno da je za potrebe Agencije za nacionalnu bezbjednost u 2024. godini, sa Glavnog računa Državnog trezora podignuto gotovine u iznosu od 383.010,05 € i da su čekovi evidentirani u Dnevnicima blagajne:

Ek.klas.	Pozicija	Iznos
4131	Administrativni materijal	155,59
4135	Rashodi za gorivo	596,41
4141	Službena putovanja	93.019,23
4143	Komunikacione usluge	42,44
4144	Bankarske usluge i negativne kursne razlike	6,07
4149	Ostale usluge	61,05
4194	Osiguranje	108,26
4198	Takse	21,00
4199	Ostalo	289.000,00
U K U P N O		**383.010,05**

U 2024. godini, rashodi službenih putovanja u Agenciji za nacionalnu bezbjednost iznosili su 93.019,23 €, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Konto 4141	Rashodi za službena putovanja	Iznos
4141001100	Dnevnice za sl. putovanja u zemlji	18.007,50
4141001200	Troskovi prevoza za sl. putovanja u zemlji	234,90
4141001300	Troskovi smjestaja na sl. putovanja u zemlji	1.161,50
4141002900	Ostali troskovi za sl. putovanja u zemlji	635,00
4141002100	Dnevnice za sl. putovanja u inostranstvo	35.707,14
4141002200	Troskovi prevoza za sl. putovanja u inostranstvo	1.999,12
4141002300	Trokovi smjestaja za sl. putovanja u inostranstvo	35.163,60
4141002900	Ostali troskovi za sl. putovanja u inostranstvo	110,47
U K U P N O		93.019,23

Pravilnikom o uslovima i načinu odobravanja službenih putovanja u zemlji i inostranstvu[45], uređuju se uslovi i način odobravanja službenih putovanja u zemlji i inostranstvu službenika Agencije za nacionalnu bezbjednost.

Testiranjem knjigovodstvene dokumentacije za službena putovanja u 2024. godini, utvrđeno je sljedeće:

- prilikom isplata gotovinskih akontacija po putnim nalozima sačinjavani su nalozi za isplatu, koji su odobreni i potpisani od strane nadležnih lica (isplatioca gotovine -blagajnika, primaoca gotovine-zaposlenog, lica koje je vršilo knjiženje i načelnika odjeljenja);
- putni nalozi po povratku sa službenog putovanja podnose se u propisanim rokovima i visina obračunatih dnevnica je u skladu sa Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru[46];

[45] Br.10-233/22-1372 od 11.03.2022.
[46] "Sl. list Crne Gore", br.108/20 od 06.11.2020; br.128/24 od 31.12.2024.

- popunjavanje naloga za službena putovanja pri obračunu putnih troškova vrši se u skladu sa propisima;
- ne dostavljaju se boarding karte kao dokaz o vremenu odlaska i povratka sa službenog puta, u slučaju korišćenja avio-prevoza;
- dostavljaju se Izvještaji o obavljenom službenom putovanju po povratku sa službenog puta;
- upisuju se podaci iz priloženih računa u dijelu putnog naloga za evidenciju troškova;
- nalozi za službena putovanja su potpisani od strane nadležnih lica.

Rješenjem direktora Agencije, formirana je Komisija za popis stanja u blagajni Agencije za nacionalnu bezbjednost na dan 31.12.2024. godine, koja je izvršila popis novčanih sredstava u blagajni i ostvarila neposredan uvid u potvrde o uplati (uplatnice) kojima se dokazuje povraćaj novca na Glavni račun Trezora na kraju 2024. godine, sa programa Nacionalna bezbjednost - Aktivnosti usmjerene na očuvanje nacionalne bezbjednosti u iznosu od 504.83 € i Aktivnosti -Upravljanje i administracija u iznosu od 195.12 €, što je i revizijom utvrđeno.

U svom zapisniku, Komisija za popis stanja u blagajni Agencije za nacionalnu bezbjednost, konstatovala je, da je saldo u blagajni na dan 31.12.2024. godine iznosio 0.00 €.

Blagajničko poslovanje – sredstva za posebne namjene

Za posebne namjene, u 2024. godini podignuto je 289.000,00 € (planiranih na poziciji 4199 – Ostali troškovi).

Namjena i način korišćenja finansijskih sredstava za posebne namjene i sadržaj evidencija o korišćenju sredstava za posebne namjene propisan je internim pravilom - Pravilnikom o korišćenju finansijskih sredstava za posebne namjene u ANB[47] (Pravilnik).

Uvidom u dokumentaciju subjekta revizije, kao i u odredbe Pravilnika i prateće obrasce, konstatuje se da Agencija svoje aktivnosti i odluke sprovodi u skladu sa procedurama i odredbama koje Pravilnik propisuje, te da se isti primjenjuje dosljedno u svim fazama predviđenim propisanim odredbama, od planiranja potreba za ovim sredstvima, zaduživanja novčanih sredstava, podnošenja prijedloga za korišćenje sredstava, isplata finansijskih sredstava, izvještaja o utrošku odobrenih finansijskih sredstava (pravdanje utrošenih sredstava), do vođenja evidencije o korišćenju sredstava za posebne namjene.

Izvještaj o korišćenju sredstava za posebne namjene podnosi se direktoru Agencije[48].

[47] Označen stepenom tajnosti „P“

[48] Najmanje jednom godišnje, a po potrebi i više puta.

10. IMOVINA

Imovina kojom raspolaže Agencija za nacionalnu bezbjednost, obuhvata: službene zgrade i poslovne prostore, zemljište, opremu (opremu za javni red i bezbjednost, kompjutersku, kancelarijsku, telekomunikacionu i drugu opremu) i sredstva transporta.

Pravilnikom o načinu vođenja evidencija o imovini u Agenciji za nacionalnu bezbjednost[49], uređuje se način vođenja evidencija o imovini koja je u vlasništvu Crne Gore, a čiji je korisnik Agencija za nacionalnu bezbjednost.

Elektronska i knjigovodstvena evidencija imovine Agencije za nacionalnu bezbjednost vode se u okviru Odjeljenja za ekonomsko-finansijske poslove u Sektoru za pravne, ekonomske i opšte poslove. Svako osnovno sredstvo ima svoj elektronski karton koji sadrži sljedeće podatke: naziv osnovnog sredstva, status osnovnog sredstva (amortizovano/u upotrebi), inventarski broj, metod amortizacije, knjigovodstvenu grupu, revalorizacionu grupu, amortizacionu stopu, vijek trajanja, naziv dobavljača, nabavnu vrijednost, otpisanu vrijednost, knjigovodstvenu (sadašnju) vrijednost i lokaciju osnovnog sredstva u Agenciji.

U sljedećoj tabeli prikazana su osnovna sredstva po grupama, kojima raspolaže Agencija za nacionalnu bezbjednost, na dan 31.12.2024. godine:

R.b.	Grupe osnovnih sredstava	Nabavna vrijednost osnovnih sredstava	Otpisana vrijednost	Sadašnja vrijednost
1.	Administrativne zgrade	7.807.409,51	4.735.984,43	3.071.425,08
2.	Zemljište	1.599.550,00	0,00	1.599.550,00
3.	Kancelarijska oprema	152.861,11	131.335,25	21.525,86
4.	Oprema za javni red i bezbjednost	23.599.094,66	11.580.013,37	12.019.081,29
5.	Ostala oprema	376.299,63	356.391,12	19.908,51
U K U P N O		**33.535.214,91**	**16.803.724,17**	**16.731.490,74**

U toku 2024. godine izvršena je nabavka osnovnih sredstava (opreme i sredstava transporta-službenih vozila) u iznosu od 5.549.128,30 €. U okviru obračuna amortizacije, primijenjena stopa amortizacije je u skladu sa Pravilnikom[50] o razvrstavanju materijalne i nematerijalne imovine po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije budžetskih i vanbudžetskih korisnika.

Prema knjigovodstvenoj evidenciji, ukupna vrijednost osnovnih sredstava kojima raspolaže Agencija za nacionalnu bezbjednost na dan 31.12.2024. godine, iznosila je 16.731.490,74 €.

[49] Br.10-233/22-1569 od 11.03.2022.
[50] "Sl. List Republike Crne Gore", br. 032/03 od 26.05.2003.

U toku revizije, dostavljeni su posjedovni listovi za objekte koje koristi Agencija i koji su evidentirani u knjigovodstvenoj evidenciji, kao i ugovori o zakupu[51] i ugovori[52] o korišćenju poslovnih prostora. Među njima se nalaze i posjedovni listovi za poslovne objekte i jedno zemljište za koje je izvršena procjena[53] u 2025. godini, shodno zaključenom ugovoru o nabavci, koji su takođe evidentirani u knjigovodstvenoj evidenciji.

Postupak upisa službenih prostorija koje koristi Agencija, a koje se nalaze u opštinama Herceg Novi, Budva i Danilovgrad, još uvijek je u toku i nije u potpunosti završen u katastarskoj evidenciji.
Preporučuje se subjektu revizije da, po okončanju upisa preostalih nepokretnosti u katastar, izvrši njihovu procjenu, knjigovodstveno ih evidentira i da podatke o njima dostavi Upravi za državnu imovinu.

U skladu sa članom 9 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini[54], Agencija za nacionalnu bezbjednost je dostavila Upravi za državnu imovinu popunjene obrasce NS-1 za nepokretne stvari kojima ona raspolaže. Upravi za državnu imovinu nijesu dostavljeni podaci o opremi koju koristi Agencija za nacionalnu bezbjednost, uključujući i podatke o službenim vozilima, zato što su ovi podaci označeni stepenom tajnosti.

Rješenjem direktora Agencije, formirana je Komisija[55] za popis osnovnih sredstava i inventara u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, čiji je zadatak bio da izvrši popis osnovnih sredstava i inventara u Agenciji sa stanjem na dan 31.12.2024.godine i sačini izvještaj do 15.02.2025. godine.

Na osnovu uvida u Zapisnik o popisu osnovnih sredstava u objektima Agencije za 2024. godinu, prateću popisnu dokumentaciju i knjigovodstvenu evidenciju, utvrđeno je sljedeće:

- **Komisja za popis osnovnih sredstava nije u potpunosti koristila Obrazac PL (Popisna lista osnovnih sredstava, materijala i sitnog inventara koju koriste organi za ostvarivanje funkcije sa stanjem na dan), koji je propisan Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini. Navedeni obrazac je korišćen prilikom evidentiranja osnovnih sresdtava nabavljenih u toku 2024. godine, dok je za ostala osnovna sredstva korišćena forma popisne liste iz prethodnih godina. Korišćenje ranije uspostavljenog Obrasca PL omogućilo je lakši, pregledniji i efikasniji rad članovima Komisije za popis, s obzirom na obimnost i kompleksnost dokumentacije.**

[51] Br.10-233/24-2316 od 28.11.2024.; Br.250-07-1155/2 od 06.05.2008.; Ugovor o razgraničenju troškova br.250-01-1824/09 od 06.08.2009.
[52] Br.250-02-6519-1/01 od 06.10.2006.; Br.250/02-4277 od 01.07.2002.
[53] Ugovor o nabavci br.09-233/25-1003-613 od 12.05.2025. između ANB i Biotehničkog centra - za pružanje usluga procjene vrijednosti nepokretnosti i izrade elaborata.
[54] "Sl. list Crne Gore", br. 013/10.
[55] Br.10-233/24-9670 od 17.12.2024.

- **Popisna komisija je prilikom vršenja popisa, veliki dio vremena potrošila na popis i usklađivanje migrirane opreme tj. opreme koja je promijenila svoju lokaciju, zbog nepostojanja ažurirane evidencije tokom godine.**
- **Postoji značajna razlika između podataka u knjigovodstvenoj evidenciji i stvarnog stanja na terenu (inventarski brojevi u knjigovodstvenoj evidenciji nijesu u potpunosti usaglašeni sa inventarskim brojevima na terenu, usljed migracije opreme), jer se podaci prethodnih godina nijesu uspjeli kompletno uporediti ni ažurirati.**
- **Od 17. maja 2024. godine upražnjeno je radno mjesto službenika koji vrši poslove evidencije osnovnih sredstava Agencije, usaglašavanje kjigovodstvenog stanja sa stanjem po popisu, vrši sve vrste knjiženja vezano za osnovna sredstva i dr.**

Uredbom o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore[56] propisani su uslovi i način korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore, koja služe za obavljanje potreba državnih organa i javnih službi čiji je osnivač Crna Gora.

Proces korišćenja službenih vozila u Agenciji za nacionalnu bezbjednost uređen je Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u Agenciji za nacionalnu bezbjednost[57], kojim su propisani uslovi i način korišćenja, način održavanja i vođenje evidencije o prevoznim sredstvima, kojima raspolaže Agencija.

Organizaciono-tehnički i administrativni poslovi u vezi sa korišćenjem i održavanjem službenih vozila obavljaju se u okviru organizacione jedinice u čijoj su nadležnosti poslovi održavanja voznog parka u Sektoru za pravne, ekonomske i opšte poslove Agencije. Uspostavljena je elektronska evidencija službenih vozila, koja je sastavni dio evidencije osnovnih sredstava Agencije. Nadležna služba vodi mjesečnu evidenciju o utrošenom gorivu i pređenoj kilometraži.

Odlukom[58] direktora Agencije utvrđen je broj neophodnih prevoznih sredstava za nesmetan rad Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu.

Odlukom direktora o raspodjeli službenih vozila po organizacionim jedinicama sa utvrđenim kvotama goriva i operativnim karticama, utvrđena je mjesečna kvota goriva za službena vozila u 2024. godini. Ova odluka se donosi periodično tj. kada se ukaže potreba za izmjenama i ažuriranjem važnih podataka.

Uvidom u dokumentaciju za pet službenih vozila za mjesece avgust i decembar 2024. godine, utvrđeno je sljedeće:

- propisani obrasci (putni nalog za službeno i drugo vozilo - obrazac PN i nalog za kontrolu upotrebe službenih i drugih vozila i potrošnju goriva -

[56] "Sl. list Crne Gore", br. 010/22 od 27.01.2022.
[57] Br.10-233/22-1132/1 od 14.12.2022.
[58] Br.10-233/23-2721-1318 od 30.11.2023.

obrazac OK) uredno su popunjeni i blagovremeno su dostavljeni nadležnoj službi;
- korisnici službenih vozila su koristili karticu za gorivo koja im je dodijeljena odlukom direktora do visine iznosa koji im je odobren;
- dostavljeni su računi za utrošeno gorivo;
- operativne kartice su korišćene u okviru organizacione jedinice kojoj pripadaju.

Revizijom je utvrđeno da radno mjesto službenika za održavanje voznog parka, koje je predviđeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, nije popunjeno već četiri godine. Da bi se obezbijedio kontinuitet rada, poslove koji se odnose na održavanje službenih vozila, vođenje evidencija, kontrolu dostavljene dokumentacije za službena vozila, obavljaju pojedini zaposleni iz nadležnog sektora tj. Sektora za pravne, ekonomske i opšte poslove. Članom 15 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru, propisano je da se unutrašnje kontrole naročito primjenjuju na razdvajanje odgovornosti kojom se sprječava da jedno lice istovremeno bude odgovorno za odobravanje, izvršenje, evidentiranje ili kontrolu.

11. JAVNE NABAVKE

Agencija je u zakonskom roku donijela plan javnih nabavki[59] na koji je Ministarstvo finansija dalo saglasnost[60]. Istim su javne nabavke planirane u iznosu od 406.193,36 €(bez pdv-a). Plan javnih nabavki je mijenjan dva puta[61] te su u konačnom javne nabavke planirane u iznosu od 619.033,36 € (bez pdv), što je za 212.840,00 € više u odnosnu na prvobitni plan.

Tokom revizije je utvrđeno da se navedeno povećanje odnosno razlog izmjene plana odnosi na potrebu nabavke motornih vozila metodom staro za novo.

Subjekat revizije je dostavio Izvještaj o postupcima zaključenim ugovorima o javnim nabavkama[62] - Statistički izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama na Obrascima 2 i 3. Ukupna vrijednost ugovorenih javnih nabavki Agencije za 2024. godinu, prema podacima sadržanim u dostavljenim izvještajima iznosi 569.463,97 €

- Otvoreni postupci (12 postupaka) 294.876,25
- Jednostavne nabavke (preko 8000)..... 130.239,98
- Jednostavne nabavke (do 8000).....144.347.74

[59] br. 10-233/24-205 od 12.1.2024.g.
[60] Br. 10-233/24-935 od 29.1.2024.g.
[61] Uz saglasnost Ministarstva finansija
[62] Broj 10-233/25-1874/1 od 28.2.2025.g.

Otvoreni postupci

Posljednjom izmjenom Plana javnih nabavki, planirano je sedam otvorenih postupaka u vrijednosti od 508.062,31€. Spovedeno je pet postupaka ugovorene vrijednosti od 394.876,25 €, dok su dva postupka u vrijednosti od 212.840,00 € poništena. Poništeni postupci su razlog izmjena prvobitnog plana javnih nabavki. Revizija otvorenih postupaka je izvršena na uzorku otvorenog postupka nabavke goriva, procijenjene vrijednosti (bez pdv-a) 118.900,00 €, prilikom koje nijesu utvrđene nepravilnosti.

Jednostavne nabavke

Posljednjom izmjenom Plana javnih nabavki, planirano je osam postupaka jednostavnih nabavki, u iznosu od 110.971,05 €.

Spovedeno je pedeset pet postupaka jednostavnih nabavki, vrijednosti od 274.578,34 €, od čega trinaest jednostavnih nabavki (preko 8,000) vrijednosti od 130.239,98 €, i četrdeset dva postupka jednostavnihnabavki (do 8000) vrijednosti od 144.347,36 €.

Revizija jednostavnih nabavki izvršena je na uzorku od sedam postupaka ugovorene vrijednosti (bez pdv-a) 49.159,18 €, prilikom koje nijesu utvrđene nepravilnosti.

U Izvještaju o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke nijesu iskazani svi sprovedeni postupci i direktne nabavke, što nije u skladu sa članom 182 Zakona o javnim nabavkama.
Radi se o izdacima po osnovu reprezentacije koji se plaćaju po osnovu potpisane fakture od strane korisnika usluga i propratnog akta koji sadrži saglasnost direktora Agencije.

12. POVJERLJIVE NABAVKE - NABAVKE NA KOJE SE NE PRIMJENJUJE ZAKON O JAVNIM NABAVKAMA

Članom 4 Zakona o javnim nabavkama, propisano je da se isti ne primjenjuje na nabavke iz čl. 175, 176 i 177 Zakona[63].

Članom 6 Uredbe o listi vojne opreme i proizvoda, postupku i načinu sprovođenja javnih nabavki u oblasti odbrane i bezbjednosti[64], propisano je da se posebne bezbjednosne nabavke sprovode za nabavke iz:

1) člana 176 stav 1 tač. 1, 2, 3, 6 i 8 Zakona o javnim nabavkama[65] u skladu sa zaključenim međunarodnim ugovorom, odnosno pravilima međunarodne organizacije, koji se zaključuju uz prethodnu saglasnost Vlade Crne Gore;

[63] Nabavka u oblasti odbrane i bezbjednosti
[64] "Sl. list CG", br. 076/20, 067/24, 026/25.
[65] "Sl. list CG", broj 74/19

2) člana 176 stav 1 tač. 4, 5, 7, 9 i 10 Zakona **u skladu sa bezbjednosnim procjenama i/ili mjerama naručioca ili internim aktom naručioca.**

2a) člana 176 stav 1 tačka 10 Zakona koje se odnose na robu i usluge za korišćenje vazduhoplova kojim raspolaže Generalni sekretarijat Vlade u skladu sa internim aktom naručioca;

3) člana 176 stav 1 tačka 11 Zakona u skladu sa internim aktom naručioca.

Agencija za nacionalnu bezbjednost povjerljive nabavke sprovodi shodno Pravilniku o postupku sprovođenja povjerljivih nabavki u Agenciji za nacionalnu bezbjednost[66], kojim je propisano da se za nabavku, održavanje i servisiranje specijalne opreme, službenog oružja i prostorija koje se koriste u radu Agencije ne primjenjuju se propisi o javnim nabavkama, i da se način i postupak sprovođenja ovih nabavki bliže se uređuje aktom direktora Agencije.

Agencija je takođe donijela Pravilnik o specijalnoj opremi koja se koristu u radu Agencije za nacionalu bezbjednost[67] kojim je bliže uređen pojam i namjena specijalne opreme koja se koristi u radu Agencije, njeno korišćenje, čuvanje, rashodovanje i uništavanje, kao i vođenje posebnih evidencija u vezi sa istim.

Pravilnikom o postupku sprovođenja povjerljivih nabavki u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, uređen je postupak sprovođenja povjerljivih nabavki, održavanje i servisiranje specijalne opreme, službenog oružja i prostorija koje se koriste u radu Agencije, kao i vođenje evidencija u vezi sa ovim nabavkama.

Predmet i postupak povjerljive nabavke predstavljaju tajni podatak čiji je stepen tajnosti određen u skladu sa Zakonom o tajnosti podataka.

Utvrđeno je da je u Planu povjerljivih nabavki specijalna oprema iskazana zbirno, kako je navedeno zbog ograničenih sredstava planiraju na takav način, da bi shodno tome pokretali postupke shodno prioritetima.

Revizija povjerljivih nabavki je izvršena kroz uzorak od četrnaest postupaka povjerljivih nabavki ukupne vrijednosti.

Revizijom je utvrđeno da su postupci povjerljivih nabavki, obuhvaćeni uzorkom, sprovedeni u skladu sa Pravilnikom o postupku sprovođenja povjerljivih nabavki u ANB i Pravilnikom o specijalnoj opremi koja se koristi u radu Agencije.

Postupci sprovedeni u 2024. su u okviru planiranih sredstava.

Nabavka specijalne opreme se, zbog ograničenih sredstava, ne planira po pojedinačnim stavkama, već kumulativno, pa se nabavke pokreću i sprovode po ukazanim prioritetima.

[66] Broj 10-233/21-537-314 od 1.4.2021.g.
[67] Broj 250/16-10-3773-11 od 19.5.2016. g.

U jednom postupku povjerljive nabavke, ponuđač, zbog dokazanih objektivnih okolnosti (EU propisi) nije bio u mogućnosti da izda garanciju za dobro izvršenje ugovora. Obzirom da se radi o problemu koji se će se ponavljati u budućnosti, Agencija je pronašla način da se zaštiti ukoliko ponuđač iz opravdanih tehničkih razloga nije u mogućnosti da izda garanciju, shodno čemu će biti izvršena izmjenu Pravilnika o postupku sprovođenja povjerljivih nabavki.

Odbor za bezbjednost i odbranu – nadležni odbor za kontrolu Agencije za nacionalnu bezbjednost, podatke o povjerljivim nabavkama dobija kroz Godišnji izvještaj koji im Agencija dostavlja krajem godine, ali isti ne sadrži izvještaj o povjerljivim nabavkama već samo kumulativne iznose.

Odbor za bezbjednost i odbranu nije do sada tražio i razmatrao, u skladu sa nadležnostima propisanim čl. 7 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti odbrane i bezbjednosti, izvještaj o povjerljivim nabavkama, posebno imajući u vidu činjenicu da članovi Odbora imaju neograničen pristup tajnim podacima.

13. SISTEM UNUTRAŠNJE KONTROLE

Sistem (proces) unutrašnje kontrole u subjektu obuhvata politike, procedure i aktivnosti koje su osmišljene i sprovode se da bi se rizici održali na nivou koji je prihvatljiv za subjekat. Unutrašnja kontrola predstavlja kontinuirani proces koji sprovode rukovodioci i zaposleni u subjektu u cilju pružanja razumnog uvjeravanja da se u ostvarivanju misije subjekta postiže: pravilno, ekonomično, efikasno i efektivno poslovanje subjekta; jačanje odgovornosti za ostvarivanje ciljeva subjekta; poštovanje važećih zakona i propisa u poslovanju subjekta; zaštita resursa od gubitaka koji mogu nastati usljed neodgovarajućeg upravljanja i korišćenja resursa, neopravdanog trošenja i drugih nepravilnosti i prevara; potpuno i blagovremeno interno i eksterno finansijsko i nefinansijsko izvještavanje.

U Agenciji za nacionalnu bezbjednost su, shodno Zakonu o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru[68] imenovana sljedeća lica:

- Lice za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola[69];
- Lice za koordinaciju uspostavljanja i sprovođenja procesa upravljanja rizicima[70];
- Lice za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare u subjektu[71].

[68] "Sl. list Crne Gore", br. 75/18 od 23.11.2018.
[69] Rješenje br. 10-233/21-7472/1 od 23.12.2021.
[70] Odluka br. 10-233/21-90/1 od 29.01.2021.
[71] Rješenje br. 10-233/22-6476/1 od 05.07.2022.

Agencija je donijela Plan za unapređenje upravljanja i kontrola za 2024. godinu[72], usvojila Godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola za 2024. godinu[73] i dostavila[74] ga nadležnom radnom tijelu Skupštine Crne Gore uz Godišnji izvještaj o radu Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu, i usvojila je Izvještaj o obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare za 2024. godinu[75]. Uspostavljena je knjiga internih procedura[76], koja trenutno sadrži preko 30 podzakonskih akata i dostupna je zaposlenima u Agenciji kroz programsku platformu na računaru. Prenošenje informacija u subjektu vrši se putem internog informacionog sistema.

U okviru knjige procedura Agencije za nacionalnu bezbjednost, usvojen je i Etički kodeks službenika Agencije za nacionalnu bezbjednost[77], čiji je cilj primjena etičkih standarda i pravila profesionalnog ponašanja od strane Agencije, afirmisanje i razvijanje vrijednosti koje doprinose jačanju integriteta i ugleda Agencije. Na testiranom uzorku od pet[78] novozaposlenih u 2024. godini, utvrđeno je da su svih pet potpisali Izjavu o poštovanju Etičkog kodeksa i time potvrdili da su upoznati sa Etičkim kodeksom i da će poštovati njegove odredbe.

Agencija je usvojila Pravilnik[79] o poštovanju principa rodne ravnopravnosti i zabrani diskriminacije u Agenciji za nacionalnu bezbjednost i imenovala „osobu od povjerenja”[80], kao podršku unutrašnjem sistemu kontrole zakonitosti na radu i zaštiti kršenja prava službenika po tom osnovu.

U Agenciji za nacionalnu bezbjednost, načelnik Odjeljenja za ekonomsko-finansijske poslove u Sektoru za pravne, ekonomske i opšte poslove je imenovan kao lice za koordinaciju aktivnosti na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola i kao lice za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare u subjektu. Na osnovu prethodno navedenog, zaključuje se da je načelniku Odjeljenja za ekonomsko-finansijske poslove povjeren veliki obim poslova, što može dovesti do otežanog obavljenja redovnih radnih zadataka usljed preoterećenosti, kao i ugrožavanja nezavisnosti i objektivnosti u radu.

Preporučuje se subjektu revizije da imenuje drugog zaposlenog kao odgovorno lice za prijem i postupanje po obavještenjima o sumnjama na nepravilnosti i prevare u subjektu, u cilju jačanja sistema unutrašnje kontrole u Agenciji za nacionalnu bezbjednost.

[72] Br.10-233/24-1503/1 od 20.02.2024.
[73] Br.10-233/25-1096/1 od 03.02.2025.
[74] Br.09-233/25-221-1574 od 27.03.2025. (Tajno)
[75] Br.10-233/25-1096/2 od 03.02.2025.
[76] Br.250/12-08-8435/2 od 08.11.2012.
[77] Br.250/16-15-10 od 05.01.2016.
[79] Br. 250/18-10-6312 od 25.10.2018.
[80] Br. 250/18-10-6312/1 od 29.10.2018.

U cilju sprovođenja procesa upravljanja rizicima u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, u 2015. godini usvojena je Strategija upravljanja rizicima[81] i uspostavljen je Registar rizika, koji je ažuriran u 2021. godini[82]. Svrha Strategije upravljanja rizicima je da poboljša sposobnosti ostvarivanja nadležnosti Agencije za nacionalnu bezbjednost, kroz upravljanje prijetnjama tj. stvaranje okruženja koje doprinosi većem kvalitetu i rezultatima svih aktivnosti, na svim nivoima. Uvažavajući specifičnost rada Agencije za nacionalnu bezbjednost, Registrom rizika Agencije za nacionalnu bezbjednost obuhvaćeni su rizici opšteg karaktera (unutrašnji i spoljni) u oblasti kadrovske politike, finansijskog poslovanja, imovine, informacionih tehnologija i dr. Uvidom u Izvještaj o reagovanju na registar rizika Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu[83], utvrđeno je da se preduzimaju aktivnosti na ublažavanju prepoznatih rizika.

Rizici u Registru rizika Agencije za nacionalnu bezbjednost, odnose se na procese i aktivnosti koje Agencija sprovodi, a zadatak unutrašnje revizije je da kroz poslove unutrašnje revizije izvrši procjenu tih rizika, ukaže na slabosti i da predloži preporuke za njihovo ublažavanje tj. smanjenje.

Revizijom je utvrđeno da Registar rizika Agencije za nacionalnu bezbjednost sadrži rizike unutrašnje revizije, a oni ne mogu da budu sastavni dio Registra rizika Agencije za nacionalnu bezbjednost, jer unutrašnja revizija predstavlja nezavisnu i objektivnu uslugu uvjeravanja i savjetovanja, koja je dizajnirana da doda vrijednost i poboljša poslovanje subjekta, identifikujući oblasti gdje se mogu izvršiti poboljšanja i primijeniti dobre prakse.

Preporučuje se subjektu revizije, da se iz Registra rizika Agencije za nacionalnu bezbjednost izuzmu rizici unutrašnje revizije i da se jednom godišnje vrši ažuriranje Registra rizika, u skladu sa Pravilnikom o načinu uspostavljanja i unapređenja upravljanja i kontrola javnom sektoru[84].

U skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije[85], u Agenciji za nacionalnu bezbjednost je:

- Imenovano lice odgovorno za pripremu i sprovođenje Plana integriteta (menadžer integriteta)[86], donijet je Plan integriteta za period 2023-2024. godine[87] i usvojen je Izvještaj o ostvarivanju Plana integriteta Agencije za nacionalnu bezbjednost za 2024. godinu[88];
- Imenovano lice za prijem i postupanje po prijavi zviždača[89].

[81] Br.250/15-10-10997/2 od 03.12.2015.
[82] Br.10-233/21-834-464 od 17.05.2021.
[83] Br.10-233/24-2587-1910/1 od 26.12.2024.
[84] "Sl. list Crne Gore", br. 071/19 od 25.12.2019.
[85] "Sl. list Crne Gore", br. 054/24 od 11.06.2024.
[86] Rješenje br. 10-233/22-8621 od 14.09.2022.
[87] Br. 10-233/22-4705-74 od 14.09.2022.
[88] Br. 10-233/24-10909/1-105 od 26.12.2024.
[89] Rješenje br. 250/16-01-9120/2 od 23.12.2016.

Unutrašnja revizija

Odjeljenje za unutrašnju reviziju Agencije za nacionalnu bezbjednost je funkcionalno nezavisno i organizaciono odvojeno od ostalih organizacionih jedinica u Agenciji, tj. funkcioniše kao posebna organizaciona jedinica, koja je direktno odgovorna direktoru Agencije za nacionalnu bezbjednost.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, u Odjeljenju za unutrašnju reviziju su predviđena tri izvršioca poslova: načelnik odjeljenja, viši unutrašnji revizor i stariji unutrašnji revizor. U 2024. godini bilo je popunjeno samo radno mjesto načelnika Odjeljenja za unutrašnju reviziju, a preostala dva radna mjesta u ovom odjeljenju su popunjena u 2025. godini.

U skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontralama u javnom sektoru i podzakonskim aktima iz oblasti unutrašnje revizije, Odjeljenje za unutrašnju reviziju je donijelo sljedeća dokumenta i uspostavilo evidencije:

- Povelju unutrašnje revizije;
- Strateški plan rada unutrašnje revizije za period 2024-2026. godine;
- Godišnji plan rada unutrašnje revizije za 2024. godinu i Izmjene i dopune Godišnjeg plana rada unutršnje revizije za 2024. godinu;
- Godišnji plan kontinuiranog profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora;
- Program obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta unutrašnje revizije;
- Godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije i izvršenju Godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2024. godinu, koji je dostavljen nadležnom radnom tijelu Skupštine Crne Gore uz Godišnji izvještaj o radu Agencije;
- Uspostavljen je centralni registar za praćenje preporuka unutrašnje revizije;
- Uspostavljena je evidencija o kontinuiranom profesionalnom usavršavanju unutrašnjih revizora u Odjeljenju za unutrašnju reviziju Agencije.

Odjeljenje za unutrašnju reviziju je u 2024. godini realizovalo sve revizije koje su bile planirane Godišnjim planom rada unutrašnje revizije za 2024. godinu. Uvidom u tekući dosije jedne revizije u 2024. godini, utvrđeno je da sadrži propisanu dokumentaciju, shodno Pravilniku o metodologiji rada unutrašnje revizije u javnom sektoru:

- Izjavu o nezavisnosti;
- Nalog za reviziju;
- Obavještenje o reviziji;
- Zapisnik sa uvodnog sastanka sa subjektom revizije;
- Početnu procjena rizika;
- Program rada – plan izvođenja revizije;
- Nacrt izvještaja;
- Predlog Akcionog plana;
- Konačni izvještaj;
- Anketu zadovoljstva subjekta revizije;
- Kontrolnu listu za stalni nadzor;

14. TAJNOST PODATAKA – OZNAČAVANJE I PREISPITIVANJE

Označavanje podataka stepenom tajnosti, u skladu sa Zakonom o tajnosti podataka[90], vrše zaposleni ovlašćeni rješenjem direktora Agencije.

Uvidom u uzorak dokumentacije, utvđeno je da su ovlašćena lica, prilikom određivanja stepena tajnosti, obrazloženim rješenjima označavali podatak tajnim, cijeneći moguće štetne posljedice za bezbjednost države ili druge njene interese. Istim su određivali i način prestanka tajnosti u okviru rokova propisanih Zakonom.

Periodično preispitivanje stepena tajnosti podataka, kojim se isti može promijniti, ukinuti ili produžiti, u skladu sa članom 19b Zakona, vršile su komisije obrazovane rješenjem direktora Agencije. Komisija predlaže ovlašćenom licu promjenu ili ukidanje stepena tajnosti.

Komisija je na nivou Agencije u 2024. godini izvršila preispitivanje tajnosti podataka za ukupno 9316 dokumenata, od čega broj podataka kojima je istekla tajnost iznosi 229, broj podataka kojima je produžen stepen tajnosti je 2550, dok je 579 dokumenata i 49 predmeta promijenio stepen tajnosti. Broj podataka koji su zadržali važeći stepen tajnosti je 5909.

[90] „Sl. list CG“ br. 014/08 od 29.2.2008.g. ... 113/24 od 27.11.2024.g.

15. POSTUPANJE U SKLADU SA ZAKONOM O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

U izvještajnom periodu Agenciji je dostavljeno 19 zahtjeva shodno odredbama Zakona o slobodnom pristupu informacijama. U postupcima rješavanja navedenih zahtjeva donijeto je 16 rješenja i 3 obavještenja.

U četiri slučaja zahtjevi za slobodan pristup informacijama su djelimično usvojeni, dok su u 12 predmeta donijeta rješenja kojim se zahtjevi odbijaju (iz razloga neposjedovanja traženih informacija, odnosno zato što je traženi pristup informacijama označen stepenom tajnosti). U postupku po tri zahtjeva riješeno je donošenjem obavještenja kojim se podnosilac upućuje na nadležni organ.

U zakonskim rokovima protiv rješenja Agencije pokrenuta su četiri upravna spora pred Upravnim sudom i pet postupaka po žalbama pred Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Po ovom osnovu, u 2024. g. je isplaćeno 604,63 €.

16. NADZOR I KONTROLA RADA AGENCIJE

Parlamentarnu kontrolu rada Agencije vrši Skupština[91] preko nadležnog radnog tijela – Odbora za bezbjednost i odbranu. Agencija Odboru podnosi godišnji izvještaj o radu[92]. Odbor podnosi Skupštini izvještaj o svom radu, najmanje jednom godišnje.

Unutrašnju kontrolu rada Agencije vrše Generalni inspektor i Odjeljenje za unutrašnju reviziju.

Generalni inspektor[93], shodno Zakonu o ANB, važećem u revidiranoj, 2024. godini, vrši unutrašnju kontrolu rada koja se odnosi na zaštitu podataka; efikasnost realizacije programa i planova rada; primjenu i prekoračenje ovlašćenja; finansijsko poslovanje i efikasnost izvršenja drugih poslova i zadataka iz nadležnosti Agencije. Generalnog inspektora postavlja i razrješava Vlada. Imenuje se na pet godina i može biti ponovo imenovan. Generalni inspektor je za svoj rad odgovoran Vladi. Generalni inspektor, zadatke iz svoje nadležnosti vrši u skladu sa procjenom rizika i utvrđenim prioritetima.

[91] Čl. 43 Zakona o ANB ("Sl.list RCG", br. 28/05, "Sl. list CG", br. 86/09, 73/10, 20/11, 8/15, 125/23 i 19/25.
[92] Do kraja juna se Odboru za bezbjednost i odbranu dostavlja Analitički izvještaj za proteklu budžetsku godinu (koji se razmatra na redovnoj proceduri na sjednici Odbora krajem tekuće godine
[93] Zvanje "Generalni inspektor" je izmjenama Zakona o ANB iz 2025.g. promijenjeno u zvanje "Specijalni kontrolor", i isti je organizaciono pozicioniran u Kabinetu predsjednika Vlade Crne Gore.

Usljed sudskog postupka koji je u toku, po tužbi prethodnog generalnog inspektora, koji je, u skladu sa presudama Upravnog suda o poništenju rješenja o razrješenju generalnog inspektora, tri puta nastavljao mandat generalnog inspektora u Agenciji, te shodno tome, novopostavljeni generalni inspektor razješavan, u 2024.g. **nije vršena ova vrsta unutrašnje kontrole**.

U 2024. godini, od strane Odjeljenja za unutrašnju reviziju sprovedene su dvije kontrole Sektora za pravne, ekonomske i opšte poslove.

Kontrola rada obavještajnih agencija ključna je za očuvanje vladavine prava i zaštitu prava građana. Kombinacija parlamentarnog i nezavisnog stručnog nadzora stvara ravnotežu između nacionalne sigurnosti i građanskih sloboda.

Odbor za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore, prema informacijama dobijenim tokom revizije, nije u skladu sa nadležnostima propisanim Zakonom o parlamenatrnom nadzoru u oblasti bezbjednosti i odbrane[94] razmatrao posebne izvještaje ANB (npr. izvještaj o povjerljivim nabavkama).

U toku 2024. godine, usljed prethodno opisanog činjeničnog stanja, nije vršena kontrola zakonitosti i efikasnosti rada Agencije od strane generalnog inspektora.[95]

Odbor za bezbjednost i odbranu trebao bi, u skladu sa nadležnostima propisanim čl. 7 stav 4 Zakona o parlamentarnom nadzoru u oblasti odbrane i bezbjednosti, po sopstvenoj inicijativi razmatrati izvještaj o povjerljivim nabavkama ANB, posebno imajući u vidu činjenicu da članovi Odbora imaju neograničen pristup tajnim podacima.

Podgorica, 21.10.2025. godine

Rukovodilac Kolegijuma DRI
dr Branislav Radulović

.....

Senator DRI

[94] "Sl. list RCG", br. 080/10.

[95] U skladu sa Zakonom o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, u 2025. godini imenovanjem specijalnog kontrolora za nacionalnu bezbjednost prestao je mandat generalnom inspektoru.